БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 112 (6944)
МАЙН 15
ПЯТНИЦА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Соёлой добтолгоор шэнэ амжалта туйлажа, ойн баярые угтая

Россин гүрэнтэй Бурят ороной йн дураараа нэгэдэһээр 300 жэл лоһонойнь алдарта ойн баярые йндэрлэхэ тухай мэдээсэл манай ад зоной сэдьхэл зүрхые баяулхын ехээр баясуулба. Хэдэн ун жэлэй урда тээ түүхын тэрэ ын түбэгтэй бэрхэ оршон байдал агуухэ ород арадтай хэтын хэдэ хуби заяагаа хани ёһоор холһон элинсэг хулинсагуудайнгаа сэн хёрхо шиидхэбэреэр мүнөө рят арад зоноймнай омогорхонь зүб.

Тингээд түүхэтэ һайндэрөө шэн бьяата ажалаар, шэжэр алтан рэгүүдээр угтажа, Эхэ орондоо хим дээдэ бэлэгүүдые бариха гэ шиидээд, республикымнай калшад айхабтар ехэ үүсхэл оролго гаргажа байна. Социалистискэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр ьёлжо, промышленна предприянууд, колхоз болон совхозууд, хэли аймагууд дээшэлүүлэгдэһэн лгануудые абана. «Үйлэдбэриин хахад жэлэй түсэб болзорюнь урид дүүргэхээр бэлэмди, үргэжэ лаб шадахашьебди!» гэж омог дорюун мэдээсэлнүүд фабика болон заводуудһаа, колхоз лон совхозуудһаа абтажа байна. эшээлхэдэ, Байкало-Кударын айг бүхы дээрээ хахад жэлэйнгээ сэб гүрэндэ мяха худалдаха тағар 126,7 процент, һү—113,9 процент, нооһо—144 процент, үндэгэ— процент дүүргэхэ гэжэ уялга анхай.

Эгээл һайшаалтай юумэниинь үб гэхэдэ, хэлэһэн үгэдөө хүрөөд, аһан уялгаяа амжалтатайгаар үргэжэ байһан түрүүшүүлэй тоо эрһөө үдэртэ олошоржо байһаар. рэндэ мяха, үндэгэ худалдаха ха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь д нилээд ехээр үлүүлэн дүүрд байһан аймагууд болон колзууд тухай манай газетын һаяын мернуудта мэдээсэгдэһэн байна. э түрүүшүүлэй патриотическа рэгүүд абаһан уялгаяа амжалтагаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ маг бүхэниие, колхоз болон сов бүхэниие зоригжуулна.

Тэрэшэлэн культурна байгууламаашье ехэ амжалта туйлажа, үхэтэ ойн баярые тэмдэглэхэ зоготойбди. Культурна байгууламаа эрид ехэ хубилалта хэхын лада соёлой добтолгын соносхогһоор уданшьегүй жэл болохонь. энтэй дашарамдуулан зохёогдо хэмжээ-ябуулганууд хэр зэр бэелүүлэгдэжэ байнаб гэбэл, юумэ хэжэ, хараалһан хэмжээдээ бэелүүлжэ байһан аймагууд, хозууд, культурна эмхи зургаад, промышленна предприятид яһала олон.

Соёл культураяа саашадань хүгжөхын түлөө гурбан жэлэй добгоор социалистическэ мүрысөө 1959 оной түрүүшын кварталай гые КПСС-эй обкомой бюро, публикын Министрнүүдэй Совет хан хаража үзөөд, хэдэ хэдэн магуудта ниитэ-политическэ, льтурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ээд һайжараа, ажал хэрэгүүдтэ өөлдэг болоо гэжэ тэмдэглэбэ.

Энэ талаар КПСС-эй Кударын ком бага бэшэ амжалта туйлаа. дэ малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри шадамар бэрхээр улагдана. Малшадай үдэр, һаадай найр наадан һонирхолтойр үнгэргэгдэнэ. Колхозуудай түрүү хүнүүдэй захилаар уран һайханай самодеятельностиин концерт болоно. Хоорондоо мүрысэжэ байһан фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд бэе бэедээ ябалсажа, ажал хүдэлмэриингөө дүнгүүдые шалган үзэнэ. Иигэжэ бэе бэеэ хинан шалгажа байхада ехэ туһатай, урагшатай байһаниинь тодороо. Колхознигуудай байдалые бүри һайжаруулхын тулада ажаһуудалай эрилтэнүүдые хангаха комбинадууд колхозуудта баригдажа захалаа. Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо тиимэ комбинат ашаглалгада үгтэхөө байна. Тэндэнь сабхи, хубсаһа оёхо мастерскойнууд, бани, фотографи, парикмахерска бии байха юм.

Тэрэшэлэн Түнхэнэй аймагта арад зоной дунда политическэ хүдэлмэри муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. КПСС-эй XXI съездын материалнууд колхознигуудта ойлгосотойгоор тайлбарилагдана. Харуулан ойлгуулха агитаци ажал хүдэлмэридэ нүлөөлхөөр хэгдэнэ. Прибайкальска аймагта «Байгал» гэжэ киностуди өөһэдынгөө хүсөөр, үүсхэлээр эмхидхээд, тэрээгээрээ дамжуулан түрүүшүүлэй дүй дуршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэн тунхаглана. Улан-Удын Железнодорожно районда саг үргэлжын агитпунктнууд, культурын университедүүд үльгэр жэшээ харуулан ажаллана.

Эдэ баримтанууд дээрэһээ сэгсолон хараад үзэхэдэ, соёлой добтолгын эхилһэн сагһаа хойшо сурталай хүдэлмэри нилээд һайжараа, һонирхолтой болоо. Энэ талаар һайшаалтай элдэб үүсхэлнүүд олониитын дундаһаа гарадаг болонхой.

Тиигэбэшье соёлой добтолго эмхидхэлгэдэ ехэ дутуунуудай бии байһыень КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет элирүүлбэ. Хэдэ хэдэн аймагуудта, илангаяа Ториин, Хориин, Кабанскын, Сэлэнгын аймагууд хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ, олонхи ушарта тэрэнь миил саарһан дээрээ үлэшэнхэй. Иимэ ябадалые мүнөө үедэ, Россин гүрэнтэй Бурят оронойнгоо һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэл болоһонойнь ойе тэмдэглэхээ түхеэржэ байһан үедэ тэсэхээр бэшэ байна.

Соёлой добтолгооршье шэнэ шэнэ амжалта туйлажа, түүхэтэ ойн баярые угтаха гээшэ манай республикын бүхы ажалшадай маша хүндэтэй зорилгонь болоно. Ород, бурят арадуудай аха дүүгэй хани барисаае мүнхэлэн мандуулһан түүхэтэ һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тулада культурна байгуулалтаяа улам саашадань үргэнөөр хүгжөөхэ, гэрод, аймаг, тосхон бүхэндэ, колхоз болон совхоз бүхэндэ, клуб, һургуули библиотекэ, культбаза, больница, үхибүүдэй сад болон ясли, стадион, спортивна зал, магазин болон байрын гэрнүүдые бариха, уран һайханай самодеятельностиие үргэдхэн дэлгэрүүлхэ, арадай хоор, ансамбль, театр болон культурын университедүүдые эмхидхэхэ шухала.

Нүхэд, соёл культурын бүхы хүдэлмэрилэгшэд! Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэйнь ойн баярые һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэлгэтэй дашарамдуулан, соёлойнгоо добтолгын далайсые улам үргэдхэе!

КПСС-эй ЦК-гэй Пленум зарлаха тухай мэдээсэлые комбинадай хүдэлмэришэд ехэ баяртайгаар угтаа

Долоон жэлэй асари ехэ түсэбүү табяад, парти, правительство промышленностьда оньһон а болон автомадаар зэбсэгжүүлтүргэнөөр хүгжөөхэ асуудалда шухала анхаралаа табижа на. Энэншье тон зүб. Оньһон арэрэглэжэ, хүдэлмэреэ машина, шикын хүсөөр улам ехээр хэдэг оходоол ажалайнгаа бүтээсэ р дээшэлүүлхэ, ажал, гаргаша атайгаар ехэ продукци бүтээн адаг болохо байна бшуубди. аһээ энэ асуудалаар ерэхэ һаа КПСС-эй Центральна Комиэй Пленумэй зарлагдаха тухай эсэлые манай комбинадай хүмэришэд тон ехэ баяртайгаар ба.

ожадэр комбинадай партийна аан боложо, саашадаа хүдэл э оньһожоруулха, автомадаар эгжүүлхэ асуудалые зүбшэн ээ. Тингээд консервэ хэлгээ гаар зэбсэгжүүлхэ, шубуу эгэ оньһожоруулха, мяха хэршэдэг машиные үшөө нарижуулан һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа. Оньһон арганудые нэбтэрүүлһэнэй, ажалаа һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар мүнөө жэлдэ ажалайнгаа үйлэдбэриин бүтээсые 107 процентээр дүүргэхэ уялга абаабди.

Долоон жэлэй туршада манай комбинат 2—3 дахин ехэ продукци гаргадаг болохо юм. Хүдэлмэришэдөө ехээр олошоруулангүй, гол түлэб оньһон арга үргэнөөр хэрэглэһэнэй, элдэб хүдэлмэриие автомадаар зэбсэгжүүлһэнэй ашаар энэ зорилго бэелүүлэгдэхэ байна.

Һүүлэй үедэ ухаалан зохёолгын, уралан нарижуулгын үнэтэ дурадхалнууд олоороо ородог болобо. Тэдэнэй һайнуудынь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэ, уралан нарижуулагшад али болохоор дэмжэгдэнэ.

А. Лебедев,
Улан-Удын мяханай комбинадай партбюрогой секретарь.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев Кишиневто ерэбэ

КИШИНЕВ, майн 13 (ТАСС). Молдавиин ниислэл хото майн нэгэнэй һайндэрэйхеэр дахинаа гоёон шэмэглэгдэбэ. Коммунистическэ партиин болон Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд, улаан тугууд, лозунгнууд байшангуудай нюур талада татаатай.

Город соогуур харахада долоон жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэжэ байһаниинь эли тодо болоно. Тэрэниие шэнээр баригдажа байһан байрын гэрнүүд, фабриканууд, заводууд, һургуулинууд, кинотеатрнууд гэршэлжэ үгэнэ. Коммунизмын илалтын аша туһада бүхы советскэ арадтаяа хамта ажаллажа, Мэлдаван арадай шэн зоригто ажалай аша үрые эдэ бүхыдөө харуулна.

Молдавиин ССР-тэ Ленинэй орден барюулхын тулада КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Никита Сергеевич Хрущевой Кишиневто ерэжэ ябаһан тухай мэдээсэл гэрод соогуур ехэ түргэнөөр тараа. Советскэ правительствын толгойлогшые угтахаяа олон арбаад мянган хүнүүд городой үйлсэнүүдтэ мүнөөдэр гараһан байна.

Молдавиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь З. П. Сердюк, Молдавиин ССР-эй Верхэвно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ И. С. Кодица, Молдавиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Ф. Диордица, баяр ёһололдо хабаадахаяа ерэһэн Азербайджанай ажалшадай делегациие толгойлогшо, Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Г. М. Джафарли, Молдавиин ССР-эй министрнүүд болон харюусалгата бусад хүдэлмэрилэгшэд, городой коллективүүдэй ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд нүхэр Н. С. Хрущевые угтахаяа Кишиневско вокзал дээрэ ерэбэ.

Үглөөнэй 10 часта поезд перроной дэргэдэ хүрэжэ ерээ. Нүхэр Н. С. Хрущевой вагоной үүдэндэ харагдахада сугларагшад ехэ баяртайгаар амаршалба.

Никита Сергеевич угтагшадтай халуунаар мэндэшэлэлсээ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Украинын КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Н. В. Подгорный нүхэр Н. С. Хрущевтой хамта ерэлсэһэн байна.

Республикын солото хүнүүд нүхэр Н. С. Хрущевто хилээмэ-дабһа асаржа бариба. Никита Сергеевичтэ пионернүүд баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Нүхэр Н. С. Хрущевой вокзалһаа ябаһан бүхы замдань олон арбаад мянган ажалшад үнэн зүрхэнһөө амаршалһан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой Кишиневто болоһон уулзалга Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые болон Советскэ правительствые тойрон, Молдавиин арадай бата нэгэдэлэй, нягта жагсаалай, Эхэ орондоо хизаарлашагүй дуратай, манай орондо коммунизм байгуулха агуухэ хэрэгтэ үнэн сэхэ байһые харуулһан сэдьхэл хүдэлгэмэ жагсаал болоо.

Нүхэр Н. С. Хрущев Молдавиин колхознигуудта айлшалба

КИШИНЕВ, майн 13. (ТАСС). Хүдөө ажахыгаа хүгжөөлгэдэ амжалта туйлаһанай түлөө шагнагдаһан Молдавиин ССР-тэ Ленинэй орден барюулхын тула Кишиневтэ ерэһэн КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Мэлдавиин компартиин болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта Страшенска районой Мичуринай нэрэмжэтэ колхоздо мүнөөдэр ошоо.

Н. С. Хрущев ажахын байдал болон саашанхи хараа бэдол тухай колхозой эдэбхитэдтэй хөөрэлдөөд, колхознигуудай үмэнэ үгэ хэлээ. Удаань Н. С. Хрущев колхозой сад болон виноградай тарилгаар ябажа хараад, мүн хүршэ һуудаг «Бируница» гэжэ хүдөө ажахын артелиин бригадануудай нэгэндэ ошоһон байна.

КУКУРУЗАЯА ҺАЙСА УТЭГЖҮҮЛЭГДЭҺЭН, УҺАЛАГДАҺАН ГАЗАРТА КВАДРАТНО-ГНЕЗДОВОЙ АРГААР БОГОНИ БОЛЗОРТО ТАРИЯ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байкало-Кударын аймагай «Знамя Октября» колхозой һаалишад кукурузын поли дээрэ наг шэбхэ гаргажа байна.

Л. Хайдуровай фото.

Кукурузада иимээр хандажа болохо аал

Энэ жэлэй үбэлжэлгын үедэ Кяхтын совхозой адууһа мал үбһэ тэжээлээр дуталдажа, нилээдгүй бэрхэтэй байдалда ороо һэн. Илангаяа шэмэтэ тэжээл—силосэй дутамагһаа боложо, үнеэдынь һү шэмэеэ горьтойгоор татаһан, мүн бусадшье үхэр малынь ехээр туража, муудажа ондо ороһон байна.

Байгша ондо совхозой дирекци, партийна организаци үнгэрһэн жэлэйнгээ алдуу дутагдалнуудһаа зохихо тобшолол хэжэ, адууһа малдаа үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын түлөө бүхы шухала хэмжээ одоошье абаха бэзэ гэжэ найдахаар бэлэй. Теэд эндэ мүнөө кукурузын газар утэгжүүлхэ, уһалха, нуга сабшалан һайжаруулха талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдэбэшье, кукурузын тарилгада бэлэдхэл тон хангалтагүй муугаар ябуулагдажа байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Энэ жэлдэ тус совхозойхид хамта 400 гаран гектарта кукуруза тариха түсэбтэй юм. Тэрэнэйнь 350 гектарынь кукуруза ургуулха комплексно звенонуудта даалгагдажа үгтэнхэй нэрэтэй. Тиихэдэ 50 гаран гектарынь үшөө эзэтэй болоодүй байһаар. Мүн тэрээндээ тариха таатай зохид газаршье мүнөө болотэр олоогүй байха юм.

—Сагайнь ерэхэдэ нэгэ тээ 50 гектар газар оложо тарина бэзэбди гэжэ,—совхозой директор нүхэр Д. Ильков һанаа амарханаар мэдүүлнэ.

Тэрэшэлэн үнэн дээрэнь хаража үзэхэдэ, звенонуудта даалгагдажа үгтэһэн газартаншье кукурузын тарилгада бэлэдхэлэй энэ гэхэ биратай хүдэлмэри хэгдэнэгүй. Жэшээлхэдэ, нүхэр Федосеевэй хүтэлбэрилдэг звеногойхид һая болотор Тохой гэжэ газарта наг шэбхэ зөөжэ байгаа. Теэд мүнөө тэндэхи газарые шалгажа үзэхэдэ, тэрэнэйнь миил 20 гектарта кукуруза тарижа болохоор, бэшэндэнь энэ ургамал таарахагүй байшоо. Тиимэһээ эндэхид үлэгшэ 70 гектар кукурузые ондоо тээ тариха болоно. Тэрэ 70 гектар газартань наг шэбхэ гаргаха, уһалха гэхэ мэтэ, кукурузын тарилгада бэлэдхэлэй ямаршье хүдэлмэри хэгдээгүй байна бшуу. Звеногойхидто тиимэ хүдэлмэри хэхэ арганшье болоогүй. Юуб гэхэдэ, звеное даагша нүхэр Федосеев һая болотор өөрынгөө трактораар эртын тарилга хэлсэжэ ябаа.

Совхозой 1-дэхи фермэдэ (эрхилэгшэнь нүхэр Чернояров) бэһал иимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Эндэ нүхэр Чегодаевай даадаг комплексно звенодо 30 гектар газар даалгагдажа үгтэнхэй. Теэд тэрэ газарынь мүнөө болотэр хахалагдажа, элдүүрилэгдээдүй байха юм. «Газараа дисковалаад, хахалжа эхилхэдэмнай яаха юм» гэжэ нүхэр Чегодаевай фермынгээ тарян ажалай бригадын бригадир нүхэр Семеновто хандахадань:

— Шинии һанаагаа зобохо юумэ үгы. Хэзээ хахалжа элдүүрилхэеэ өөһэдөө бидэ мэдэжэ байнабди,—гэжэ тэрэ харюусаһан байна.

Мүн тус звеногойхид Бага Бүрдэн гэжэ газарта энэ үбэлдөө, хабартаа мянгаад шахуу тонно наг шэбхэ зөөжэ гаргаа юм. Фермын хүтэлбэрилэгшэд мүнөө тэрэ газарыень һаалишадта үгөөд, тэндэнь турнепс тарюулха гэжэ байнхай. Тиихэдэ нүхэр Чегодаевай звеногойхидто ондоо тээ наг шэбхээр үтэгжүүлэгдээгүй, ёһоор элдүүрилэгдээшьегүй, шэнэ газар таһалжа үгөө.

«2-дохи фермэдэмнай кукурузын тарилгада бэлэдхэл һайнаар ябуулагдажа байна» гэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдэнэ. Үнэндөө тэндэнь ошожо харахада, тиимэ һүрхэй һайн гэжэрхихоор юумэ хомор. Эндэ нүхэр Александровай хүтэлбэрилдэг звеногойхид кукуруза тариха 60 гектар газарайнгаа ойролоол гурбанайнь нэгэ хубида наг шэбхэ гаргажа тараагаа нэрэтэй болоо. Тэрэншье ехэнхидээ үнеэнэй дал сооһоо һая гаргагдаһан, үбһэ һолоомо холисотой, нэгшээгдээгүй шэнэ шэбхэ байха юм. Гадна, аргал шэбхэеэ ёһоор тараагаагүй, миин эндэ тэндэ дайралдахыса адхажархинхай. Иимэ «үтэгжүүлгэһээнь» ямар аша үрэ гарахаб даа.

Эдэ тудагдалнуудые харахада совхозой хүтэлбэрилэгшэд үнгэрһэн үбэлжэлгынгөө бэрхэтэй байдалһаа ямаршье һургаал абаагүй, хуушанайнгаал алдуунуудые дабтажа байна ха. Эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй кукуруза—шэмэтэ тэжээл силосгүйгөөр һү, мяханай ехээр абтахагүй байһые мүнөө хүрэтэр ойлгоогүй гэхэ гү, али ойлгохоёо хүсэдэггүйнь гэмшэлтэй.

Саашадаа кукурузын тарилгада иимэ харюусалгагүй, хайша хэрэгээр хандаха ябадалда эсэс табиха саг тулаа.

В. Бадмаев.

Тарилгадаа хүсэд бэлэн

Бичурын совхозой Шэбэртын таряан ажалай хоёрдохи бригадынхид (бригадирынь нүхэр Д. Гомбоев) хабарайнгаа эртын тарилгые амжалтатайгаар дүүргэээд, 970 гектарта шэниисэ, хара таряа 6 үдэрэй туршада һайн шанартайгаар тарижа, совхозойнгоо бригадануудсоо түрүү һуури эзэлээ һэн. Байгша ондэ тус бригадада 76 гектарта кукуруза таригдаха юм.

Мүнөө эндэхид тэрэнэйнгээ тарилгада бэлдэжэ, үсэд шангаар ажаллана. Эндэ дүрбэн хүнһөө бүридэһэн залуушуулай звеногойхид Валерий Борхоев, Иван Очиров, Молот Шагдаров, Жамбал Цыбиктаров гэгшэд богонихон болзор соо кукурузынгаа поли дээрэ 800 гаран тонно наг шэбхэ гаргажа тараагаад, мүн минеральна үтэгжүүлгэ тусхай машинаар тараан хаяһан байна. Мүнөөшье наг шэбхэ шэрэхэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

Иигээд удахагүй кукуруза тариха саг болохонь. Звеногойхид тарилгада хэрэгтэй бүхы юумэсэ хуу бэлдээ. Кукурузын үрэһэн томо жэжээрээ илгагдаад, нара һалхинда гаргагдажа, шанаржуулагдажа байна. Бүхы тарилгань имагтал квадратно-гнездовой аргаар хэгдэхэ юм. Газарыншье һайса уһалагдажа, элдүүрилэгдээд байнхай. Эндэхид гектар бүриһөө дунда зэргээр 300 центнерһээ доошо бэшэ кукурузын ногоон эшэ набша абахын түлөө тэмсэхээр шиидэнхэй.

Энэ звеногойхид тарилгынгаа газарта яажа зүб квадрат гаргахаб гэжэ тусхай семинар үнгэргэһэн байна. Совхозойнь мэргэжэлтэд машина, техникые зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ тухай звеногойхидтой хэдэн хөөрэлдөө үнгэргөө.

Ц-Д. Шагжиев.

Республикын колхоз, совхозуудта таряалан, сабшалангай газарай уһалагдажа байһан тухай

1959 оной майн 1-нэй мэдээн

Аймаг	Бүхыдөө уһалагдаг газар (гектараар)	Мүнөө уһалагдаһаниинь
Байкало-Кударын	—	—
Баргажанай	13999	185
Баунтын	—	—
Бичурын	9079	4714
Зэдын	3591	2694
Яруунын	6835	2883
Заиграйн	22436	1354
Закаменай	334	—
Иволгын	9698	1670
Кабанскын	—	—
Хэжэнгын	18000	8365
Кударын	8741	1571
Курумканай	7485	819
Кяхтын	817	—
Мухаршэбэрэй	11547	8117
Ахын	—	—
Прибайкалиин	1849	364
Хойто-Байгалай	—	—
Сэлэнгын	7063	2583
Тарбагатайн	2974	1300
Ториин	3751	1367
Түнхэнэй	192	—
Хориин	6792	1880
СОВХОЗУУД:		
Бичурын	5963	2551
Борьёогой	41	42
Яруунын	—	—
Иволгын	4437	858
Кабанскын	—	—
Сэлэнгын	6235	50
Кяхтын	525	—
Хориин	5542	180
«Эрдэм»	2170	1362

Үндэр баян ургасын үндэһэ һуури табигдана

Колхознай жэл бүри 4 мянга гаран гектарта тарилга хэдэг. Нёдондо хамта 4179 гектарта элдэб ургамалнууд таригдаһан байгаа. Дунда зэргээр гектарай 10,3 центнер оросоһо таряанай ургаса хуряагдаа һэн. Мүнөө жэл тарилгымнай газар нилээд үргэдхэгдөөд, бүхыдөө 4600 гаран гектарта хүрөө.

Байгша эндо артелиимнай гэшүүд ороһо таряанай га бүриһөө 11 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха зорилготой. Мүн тэжээлэй болон бусад ургамалнуудай үндэр ургаса хуряажа, ниитынгээ малда тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ аргатайбди.

Табиһан энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хээбди. Хабарай эхиндэ комплексно бригада бүхэндэ звенонууд эмхидхэгдэжэ, хамта 305 гектар таряалан дээрэ һайрам тогтоогдоо. Тиихэдэ нёдондо 2785 гектарта эртын пар хахалагдаа һэн. Тэндээ хэдэхэн үдэрэй туршада эртын борнойлго хэжэ, хүрыһэндэ шииг нойто бариһан байнабди. Техникэ зэмсэгүүд шанар һайнтайгаар заһабарилагдаад, ажал һаалтада ороогүй.

Тиигэжэ энэ хабарай тарилга эмхитэй һайнаар үнгэржэ байна. Эртын тарилга 10 үдэр соо дүүрэбэ. Колхоздомнай бүхы дээрээ 2100 гаран гектарта шэниисэ, 395 га хара таряан таригдаа. Тиихэдэ 100 га наран сэсэг таригданхай. Һаалиин гүүртэ бүхэн фермэ шадараа хамта 105 гектарта ногоон тэжээл таряа. Тэрээнээ зундаа малда нэмэлтэ болгон эдюулхэ юм. Колхозой 4-дэхи комплексно бригадынхид гахайн фермын хажууда 13 га ногоон тэжээл тарижа үгэбэ.

Агротехникын түрүү заабаринууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Шэниисэ, хара таряамнай бүхыдөө хоёрлоһон пар дээрэ, хэрээһэлүүлэн таригдаба. Гектар бүридэ 2 центнер хүрэтэр шэниисэ, 1,8 центнер тухай хара таряанай үрэһэн хаягдаба. Гадна горьтой газарта «Онохойская—4», «Лютесценс—62» сортын шэниисын үрэһэ хэрэглээбди. Тиихэдэ 3-дахи бригада Мостовская гэжэ газарта 115 гектар хара таряа илгагдамал томо үрэһөөр тариба.

Механизаторнууд техникэ, зэмсэгүүдээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Поли дээрэ сеялкын 8 агрегат хүдэлгэгдэһэн байгаа. Трактористнууд нүхэд Г. Киселев, Г. Федоров гэгшэд халаан соогоо 35 гектар нормотой аад, 60—70 га хүрэтэр тарилга хэдэг байба. Сеялкэшэд нүхэд С. Красинский, П. Киресв, К. Бельский гэгшэдэй жэшээтэ һайнаар ажаллаһаниие онсолон тэмдэглэхээр.

Тарилгада ябагшадта таатай һайн байра байдал түхеэрэгдэһэн байна. Ажалшад үдэр бүри газетэ, журнал абажа уншадаг байгаа. Тэдэнэй дунда ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Мүрысөөнэй дүн үдэр бүхэндэ гаргагдана.

Манай колхоз 500 гектарта овёс, 350 га ячмень, 200 га кукуруза, 100 га гречуха тариха түсэбтэй. Эдээнээ майн 15-һаа тарижа эхилхэмнай. Тиигээд эдэ үдэрнүүдтэ газараа хахалжа байнабди. Пар 2000 шахуу гектар хахалха аад, хахадлажа байгдана. Юрэдөө июниин эхеэр пар хахалха түсэб дүүргэгдэхэ ёһотой.

Иигэжэ колхозоймнай гэшүүд 300 жэлэй ойн баярай һайндэрые угтуулан социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр оролсожо, баян ургаса абахын хойноһоо эрид шууд тэмсэнэ.

В. Шамколович,
Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой агроном.

Парткомой хүдэлмэриин дүй дүршэлhөө

Зонойнгоо дунда, зонтоёо хамта

Нюугаад, сагааруулаадшье яахаб, үнгэрэгшэ жэл болотор манай аймагай партийна эхин организацинуудта политическэ хүдэлмэри бодото ажал хүдэлмэриhөө, ажахын зорилгонуудhаа таhархайгаар ябуулагдадаг байhан юм. Энэ дутагдал тухай парторганизацинуудай суглаанууд дээрэ, пленум, эдэбхитэдэй суглаан болон конференцинүүд дээрэ нилээд хөөрэлдэдэг байбашье, эрид хубилалта болодоггүй, дахин лэ тэрээн тухайгаа тоосолдожо байдаг hэмди. Юундэб гэхэдэ, долоон жэлэй түсэбэй табигдаагүй, колхоз, комплексно бригада, фермэ, гүүртэ, отара бүхэнэй абаhан уялгаяа, тэдэнэй урда табигдаhан тодорхой зорилгонуудаа хэр зэргэ дүүргэнэб гэжэ саг үргэлжын эрилтэ табяагүй, энэ хэрэгтэ бүхы коммунистнуудай, агитаторнуудай анхаралые ёhотоор хандуулаагүй байгаабди.

Урдаа ехэ зорилгонуудые табиха зуураа, бидэнэр партийна бүхы хүдэлмэрээ зонойнгоо дунда—эд зөөриин, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй баялигуудые бии болгожо байдаг хүнүүдэй дунда абаашажа, тиигэжэ ехэ бригада, фермэ, гүүртэ, отаранууд дээгүүр эмхидхэлэй болон ойлгууламжынгаа хүдэлмэриие ябуулдаг болохо гэжэ шиидэhэн байнабди.

Энэ зорилгоор тару бригаданuудтай, коммунистнуудаар олон тэмо колхозуудта партийна комитет байгуулагдажа, комплексно бригаданuудтань партийна эхин организацинууд эмхидхэгдээ. Энэ шиидхэбэриие манай коммунистнууд аргагүйгөөр hайшаажа, зүбшөөжэ байhанаа мэдүүлнэ.

Үнинэй коммунист, граждан дайнай үеын партизан Евдоким Захарович Лебедевтэй хөөрэлдэжэ, колхозуудта партком эмхидхэхэ тухай hанамжыень асуухада, иигэжэ хэлэбэ: «Манай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 8 тосхондо ажаhуудаг, 6 комплексно бригадатайбди. Иимэ газарта ганса партийна эхин организациин байхада нилээд олон бэрхэшээлнүүд ушардаг байhаниинь мэдээжэ. Коммунистнуудай хамтын суглаа үнгэргэхэдэшье ямар hаалтанууд ушардаг hэн гээшэб. Жэшээ болгон хэлэхэдэ, дала хүрэжэ, үбгэ наhан болоhон намдашье партийна суглаанда ошохомни бэрхэтэй болодог, заримдаа ошожо шадаашьегүй байха ушар гарадаг hэн. Харин мүнөө Фофаново тосхоной манай комплексно бригадада эхин парторганизаци бии болгогдожо, гансашье тосхонойнгоо бэшэ, бүхы колхоз, аймаг, республикынгаа, саашань бэлоо hаа, бүхы оронойнгоо партийна ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ушар байдал саг соонь мэдэжэ абадаг, өөрынгөө hанамжа дурадхалые хэлэдэг болооб. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, колхоздоо парткомтой, бригададаа партийна эхин организацитай болоходо алишье талаараа hайн».

Нээрээшье томо колхозуудта — партком, бригаданuудта партийна эхин организаци байгуулhанhаа хойшо ажахын hалбаринуудай шухала шухала асуудалнууд саг дары шиидхэгдэдэг болоо, партийна нүлөөн дээшэлжэ, ажалай эмхидхэл hайжараа, ажалай журам шангадаа.

Парткомтой болоhоной hүүлээр партийна организацидаа парти доторой хүдэлмэриин hайжарhан тухай «Заветы Ильича» колхозой баhал үнинэй коммунист—пенсионер Федор Полуэктович Черниговский hонирхолтойгоор хөөрэбэ.

— Парткомтой болоhоной hүүлээр манай колхоздо зоной дунда ябуулагдадаг политическэшье, эмхидхэлэйшье хүдэлмэри эли бодо hайжараа,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Энэ колхозой hүүлэй үеын ажал хүдэлмэритэй, партийна ажабайдалтайнь танилсаад байхада, нүхэр Черниговскиин хэлээшэ тон зүб. Парткомой секретарь М. С. Астахов, тэн түрүүндэ, бригада, фермэнүүдтэ ябуулдаг эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэреэ шангадхаха, зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулха гэжэ оролдоно. Иигэжэ «Заветы Ильича» колхозой партийна комитет социалистическэ мүрысөөе ёhотой hайнаар, шадамараар эмхидхэдэг бэлоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Түрүүн социалистическэ мүрысөөнэй гурим зохёогдожо, бригада бүхэнэй хамтын суглаан дээрэ hайнаар зүбшэн хэлсэгдээ hэн. Тиигээд бригаданууд хоорондоо социалистическэ мүрысөө хэжэ эхилээ.

Абаhан уялгануудай ямараар дүүргэгдэжэ байhаниинь, мүрысөөнэй ябаса бригада бүхэндэ саг сагтаа зүбшэн хэлсэгдэнэ. Бригаданuудай партийна организациин суглаанuудта парткомой гэшүүдэй нэгэн, ехэнхидээ секретарь өөрөө гү, али колхозой түрүүлэгшэ байлсажа, бүхы колхозоороо абаhан уялганuудай ямараар дүүгэгдэжэ байhан тухай, ямар бригадын түрүүлжэ, ямарнuудай гээгдэжэ ябаhан тухай дуулгажа, урдахи зорилгонууд тухайнь hайнаар хэлэжэ үгэдэг.

Партийна эхин организацимнай колхозой парторганизациин нэгэ таhаршагүй хубинь, түшэг тулгууринь гэжэ бригаданuудай коммунистнууд hайн мэдэдэг, ойлгодог байбашье, заримдаа бүхы колхозойнгоо аша туhые мартахаяа hанаха ушарнууд гарадаг байна. Жэшээлхэдэ, энэ колхозой Дубинино гэжэ газарай хоёрдохи комплексно бригадада болоhон партийна суглаан дээрэ иигэжэ өөhэдынгөө талые үлүүсэ хараха ушарнууд үзэгдэжэ, тэндэ байлсаhан правлениин түрүүлэгшэ парткомой секретарь хоёр колхозойнгоо аша туhые харалсаха хэрэгтэй байhан тухай ойлгуулжа үгэhэн, бүхы байра байдалтаяа hайнаар танилсуулhан байна. Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэдээ ганса өөhэдынгөө бригадын талые хараха бэшэ, харин бүхы колхозойнгоо аша туhые харалсажа байхаар коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ гээшэ тон шухала.

Бригаданuудай парторганизациин эдэбхи үүсхэл саг үргэлжэдөө дээшэлжэ байна. Ажахыншье, политическэшье шухала шухала асуудалнууд партийна организацида харагдажа, шиидхэгдэжэ байдаг. Хэрбээ урдань олон хүн ажалта үдэрэй минимум олодоггүй байгаа hаа, мүнөө энээн тухай хэлсэгдэхэсэшье болёо. Колхозниккуудай дунда ажалай журам шангадажа, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл дээшэлжэ, бригадын ажал хүдэлмэри урагшатай, бүтээсэтэйгөөр ябадаг болонхой. Комплексно табадахи бригадын бригадир коммунист С. И. Ратников партийна эхин организациин секретарь Г. А. Быков хоёр ажал хүдэлмэреэ таарулжа эмхидхэнэ, эршэтэ, бүтээсэ ехэтэй ажалда зоноо элсүүлжэ шадаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Бригаданuудай партийна эхин организацинуудай эдэбхитэйгээр ажаллажа, доторойнгоо бүхы асуудалнуудые шиидхэжэ байхадань, партком ниитэ колхозой шухала шухала, холын хараата асуудалнуудта, жэшээлхэдэ, бүхыдөө социалистическэ уялганuудай дүүргэлтые шалгаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, ажал, гаргаша багатайгаар продукци ехээр абаха гэхэ мэтын асуудалнуудта саг үргэлжэдөө анхаралаа хандуулжа байха аргатай болоо. Зарим нэгэн hалбарида гараhан дутагдалнуудые саг соонь элирүүлжэ, тэдэниие усадхалгада шухала анхаралаа хандуулдаг болобо. Жэшээлхэдэ, үбэлhөө эхилээд дүрбэдэхи бригадада ажалай журам эли бодо hуларжа захалhан байгаа. Бригадын гэшүүд ажалдаа орой гарадаг, бүтээсэ багатайгаар хүдэлмэрилдэг болоhон юм. Шалгажа үзэхэдэ, үбэлдөө модо бэлэдхэл дээрэ түрүүлжэ, туйлаhан зарим тэды амжалтаараа бригадир нүхэр Тугарин hанаагаа амаржа, ажалайнгаа эмхидхэлые, эрилтэ, хиналта шалгалтаяа hулаpуулhан байшоо. Хубиингаа хэрэгээр hамаараад, зарим хэрэгүүдые тоо бүридхэгшэдөө даалгадаг, заримдаа архидашадагшье болоhон байха юм.

Бригадын партийна суглаан дээрэ, hүүлээрнь партком дээрэ нүхэр Тугаринай хүдэлмэри тухай шангаар хөөрэлдэгдэжэ, ажал хүдэлмэринь hайжаржа захалаа.

Партиин айком парткомуудhаа гадна, бригаданuудта эмхидхэгдэhэн партийна эхин организацинуудта али бүхы туhаламжа үзүүлжэ байдаг. Тээсгэн КПСС-эй айкомэй пленум боложо, аймагай ажалшадай дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэриие hайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээд, партийна эхин организацинуудай урда тодорхой зорилгонууд табигдаа.

Бурят оронойнгоо Россин гүрэнтэй нэгэдэhэнhээ хойшо үнгэрhэн 300 жэлэй ойн hайндэрые ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ захалба. Алдарта ойнгоо баярые нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада партиин айкомшье, партийна эхин организацинуудшье ойлгууламжынгаа, эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриие бүри тодорхойгоор, эдэбхитэйгээр ябуулха ёhотой. Энэ мүрысөөндэ манай коммунистнууд урда мэтэ түрүү үүргэеэ, ударидахы эдэбхи үүсхэлээ харуулжа байха.

Ц. РАДНАЕВ,
КПСС-эй Байкало-Кударын айкомой секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байкало-Кударын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. И. Бояркин Бурят ороной Россин гүрэнтэй нэгэдэhэнhээ хойшо 300 жэлэй ойн баярые июлиин 4—5-наар найрлаха тухай, энэ найрые ажалай эрхим амжалтаар угтаха шухала байhан тухай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой огородой бригадынхидай дунда хөөрэлдөө хэжэ байна.
Л. Хайдуровай фото.

Урма зориг, эдэбхи үүсхэл бадаруулна

☆

(Хориин аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанhаа)

☆ ☆

—Түрэл Бурят оронойнгоо Россин гүрэндэ hайн дураараа нэгэдэн ороhонhоо хойшо гүйсэхэсэ байhан 300 жэлэй алдарта ойн hайндэрые зунай hайхан сагта, июль hарын 4—5-наар найрлаха тухай КПСС-эй обкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Совэдэй шиидхэбэриие,— гэжэ элидхэл хэhэн партиин айкомой секретарь **Б. Ц. Цыжипов** хэлэбэ,—аймагаймнай ажалшад тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтаа.

Бурят арадай агууехэ ород арадтай хуби заяагаа ниилүүлhэн ушарай ямар ехэ удхашанартай байhан тухай элидхэлшэ хэлээд, энэ ехэ түүхэтэ ойн найрые яажа, ямар бэлэдхэлтэйгээр, ажахы болон соёл гэгээрэлээ хүгжөөлгэдөө ямар амжалта, илалтануудтайгаар угтаха хэрэгтэй байhанда тогтожо, аймагай партийна эдэбхитэдэй урда тодорхой зорилгонуудые табиба.

— Бидэнэр гүрэндэ мяха, hү, үндэгэ, ноохо худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые заатагүй уридшалан дүүргэжэ, энэ ехэ найрые hайндэрлэхэбди,—гээд «Авангард» колхозой түрүүлэгшэ **Д. Ц. Цыбикжапов** бүхы колхозниккуудайнгаа үмэнэhөө аймагай партийна эдэбхитэдые найдуулаа.— Манай колхоз май, июнь hаранuудта гүрэндөө 200 центнер мяха, 300-гаад центнер hү, 21 мянга гаран үндэгэ худалдаха зэргэтэй. Хэлэhэндээ хүрэхын тулада колхозниккуудай бүхы хүсэеэ гаргаха, бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ.

Түрүүшын кварталда 3700 кубометр модо гүрэндөө үгэнгүй, ехэ гээгдэлдэ оробошье, найрай болотор хахад жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргэхын тулада коллективэйнгээ ямараар тэмсэжэ байhан тухай Хандагайн леспромхозой партийна организациин секретарь **А. Е. Григорьев** хэлэбэ.

Суглаанда хабаадагшад найрые ажалай амжалтаар угтаха тодорхой зорилгонуудые табиба.

Модо бэлэдхэхэ, зөөхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые бэлзорhоонь урид дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 3000 кубометрhээ бага бэшэ модо гүрэндөө үгэхэ, модо урадхуулгые 5 үдэрөөр урид дүүргэхэ; нютагай промышленностиин предприятинууд продукци гаргаха хахад жэлэй түсэбые июниин 27-до дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 20 мянган түхэригэй продукци гаргаха; hү, мяха, үндэгэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэжэ, май, июнь hаранuудта 1260 центнерhээ бага бэшэ мяха, 6500 центнер hү, 127 мянган үндэгэ гүрэндөө худалдаха; соёл гэгээрэлэй болон гэр байрын барилганuудые олоор бодхоохо, модо тарижа, тосхонуудаа болбосон түхэлтэй болгохо гэхэ мэтэшэлэн зорилгонууд табигдаа.

Ц. Базаржапов,
КПСС-эй обкомой инструктор.

300-жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ

Эдеэ хоол элбэгээр гаргахань

—Манай комбинат Бурядай совнархозой эгээн ехэ предприятинуудай нэгэн юм. Тиимэhээ хүдэлмэришэн бүхэн коллективэйнгээ нэрэ хүндые үргэхые хододоо оролдодог,—гэжэ Улан-Удын мяхаконсервын комбинадай завкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Перагова хөөрэнэ.—Мүнөө Бурят ороной Россин гүрэнтэй хамтарhаар 300 жэлэй ойе ажалай бэлэгээр угтахын түлөө шангаар тэмсэжэ эхилээбди...

hаяхан баталан абаhан уялгынгаа ёhoop комбинадай хүдэлмэришэд продукци үйлэдбэрилхэ хахад жэлэйнгээ түсэбые майн 23 болотор дүүргээд, hайндэр болотор 23 миллион түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилхэ байна. Хахад жэлэй түсэбhөө гадуур үйлэдбэрилэгдэhэн 200 мянган банка консервэ, 500 тонно колбаса, 150 тонно өөхэнэй тоhон Сибириин болон Дальна Востогой ажалшадта эльгээгдэхэ юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ комбинадай завод болон цехүүдтэ социалистическэ мүрысөөн улам үргэдэжэ захалаа. Нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэд бүри олошоржо байна.

А. Шестаков,

Гүрэндэ мяха, hү, үндэгэ худалдаха — хахад жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэе!

Эдэ түрүүшүүлhээ жэшээ абагты!

ИВОЛГЫН АЙМАГ

«8-е Марта» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Ткачев,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Мищенко**) гүрэндэ hү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 105,4 процент дүүргээ. Түсэбэй ёhoop 645 центнер hү тушааха байгаад, бэлэдхэлэй пунктда 680 центнер тушааhан байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Черненко,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Белоколодов**) байгша оной түрүүшын хахад жэлдэ гүрэндэ 18 мянган үндэгэ тушааха түсэбэй орондо 19773 үндэгэ тушаажа, түсэбөө 109,8 процент дүүргэhэн байна. Энэнь нёдондоной энэ үеынхидэ орбол 14578 үндэгөөр олон байха юм.

БИЧУРЫН АЙМАГ

Круминай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Кожевников,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Козлов**) гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 108 процент дүүргээ. Тиигэжэ нёдондоной энэ үеынхидэ орбол 92 центнер мяха ехэ тушаагаа.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Матвеев,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Именохоев**) гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ даабариие 128 процент дүүргээ. Хамтадаа бэлэдхэлэй пунктда 89906 үндэгэн тушаагдаа. Энэнь нёдондоной энэ үеынхидэ орбол 58652 үндэгөөр олон болоно.

КЯХТЫН АЙМАГ

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Иринчеев,** парторганизациинь секретарь нүхэр **Осеев**) гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ даабариие 133,9 процент дүүргэhэн байна. Тиигэжэ нёдондоной энэ үеынхидэ орбол 23386 үндэгэ олон тушаагдаа.

Хэлэhэндээ хүрэдэг дархан

Хүндэлөөшөө, утаашаашье хэдэн дабхар хоболтой, ехэ, багашье нүхэтэй юумэнүүд ханын захаархи верстак дээгүүр табяатай. Хараха янзада угаа наринаар зүйгдэжэ байжа хэгдэhэн. Эдэ зүйлнүүдые түрүүшынхеэ хараhан хүн «Юрэдөө эдэ юун гээшэб. Хэндээ хэрэгтэй, юу хэдэг модонууд бэ?» гэжэ hанажа болохо.

—Модель бүтээхэ гээшэ түбэгтэйшэг хэрэг даа. Оройдоо нэгэхэн миллиметр алдаа hаа—голодоhон,—гэжэ эндэ байhан дархан Александр Будеев хөөрэбэ.

Үнэхөөрөө тиимэ даа. Паровозой детальнуудай модель, хэб түрүүн эндэ модоор хэгдэжэ, hүүлдэ түмэрөөр шудхагдадаг ха юм. Тэрэнэй али нэгэн хобол, нүхэн нэгэхэн миллиметрээр багадаг гү, али ехэдэг—хэды шэнээн металл голодоhондо гараха гээшэб.

Александрын хажуудахи саарhан дээрэ элдэб детальнуудай зураг, хэм хэмжүүр тэмдэглэгдэнхэй. Модошо дархан ехэ ханалгатайгаар харана, хэмжэнэ. hүүлээрнь станогоо хүдэлгэжэ, бүхөөр hуулгагдаhан монсогор модые үрөөhэн захаhаань тошиилдажа эроно. Хүдэлмэрилжэ байхыень харахадаа яhалахан дүршэлтэй дархан гэжэ мэдэхээр. Хамаг зэр зэмсэгүүдынь баpандаа гар доронь, эмхитэй гуримтайгаар табяатай.

А. БУДЕЕВ.
В. Муллерай фото.

—Минута бүхэниие арьбалангүй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ бэрхэтэй юм,—гэжэ залуу дархан хөөрэнэ.—Илангаяа мүнөө, Россин гүрэнтэй Бурят ороной хамтарhаар 300 жэлэй ойн hайндэрэй дүтэлжэ байхада бүхы арга боломжо хэрэглэгдэхэ ёhотой...

Александр Будеев модельнэ цехын хүдэлмэришэдэй дунда «ёhотой уран дархан» гэжэ дэмы хэлэгдээгүй. Эгээл орёо детальнуудай модель тэрээндэ үгтэдэг. Теэд хэзээшье тон зүбөөр, наринаар бүтээhэн лэ байдаг.

300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ ПВЗ-гэй цех бүхэнэй коллектив дээшэлүүлэгдэhэн уялга баталан абаа. Ажалай вахтада жагсаhан Александр Будеев шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ харуулжа байна. Халаан бүхэндөө нормоёо 200 процентhээ доошо дүүргэнэгүй.

Нүхэр Будеев хэлэhэндээ заатагүй хүрэдэг хүн. КПСС-эй XXI съездын боложо байха үедэ нормоёо ходо гурба дахин дүүргэhэн юм. Мүнөөшье ажалай шэнэ амжалтаар түүхэтэ hайндэрые угтахань лабтай.

Б. Будаев.

Шэнэ арга хэрэглэhэнэй ашаар

Барилгын үнэ сэн химдаруулха, шанарыень hайжаруулха гэhэн шухала зорилго КПСС-эй XXI съезд барилгашадай үмэнэ табиhан байна.

Энэ зорилго хайшан гэжэ зүбөөр шиидхэхэб гэhэн асуудал «Бурстрой» трестын барилгын дүрбэдэхи управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд нэгэтэ бэшэ зүбшэн хэлсэhэн байна. Өөhэдынгөө бодото эрхэ байдал хаража, hайса тооложо үзэхэдэнь барилгын гаргаша ехэнхидээ хэрэгтэй элдэб материал алмалгаhаа, ажал үйлэдбэри эмхидхэлгэhээ гэл түлэб дулдыдадаг байба.

Тиигэжэ барилга дээрэ комплексно, ажахын тоосоондо оруулагдаhан тусхай бригаданuудые эмхидхэхэ гэжэ эндэхид шиидээ юм. Эдэ бригаданууд шулуушад, дархашуулhаа бүридэхэ, барилгын материалнуудые өөhэдөө тушаажа абаад, гаргашалха, hүүлээрнь бүтээhэн ажалайнгаа хэмжээгээр тэдэнэйнгээ түлөө тоосохо ёhотой гэжэ шиидхэгдэhэн байха юм.

Иимэ шэнэ аргаар хүдэлхөөр үнинэй дүй дүршэлтэй нүхэд Зайцев, Братчиков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд томилогдоhон байна.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо hара үлүүтэй саг үнгэржэ, эдэ бригаданuудай шэнэ аргаар хүдэлhэнэйнь түрүүшын зарим тэды дүн hаяхан эндэ согсологдобо.

Эдэ дүнгүүдынь hайшаалтай: хоёр бригаданууд нэгэ hарын туршада хамтадаа 5200 түхэригэй барилгын материалнуудые алмаhан, материалнууд дуталдана гээд үнэтэ сагаа гээжэ байха ушар усадхагдаhан, энээнэй ашаар барилгашадай ажалай бүтээсэ, тэрээнтэй дашарамдан, салин хүлhэншье эрид дээшэлбэ. Тиихэдэ бригадын олон гэшүүд хоёрдохи мэргэжэл шудалжа, бэе бэедээ, жэшээлхэдэ, шулуушад дархашуулда, дархашуул шулуушадта туhалха аргатай болоо.

—Ажахын тоосоондо орогты гэжэ манда анха түрүүн дурадхахадаць бидэнэр бага зэргэ айгаа hэмди,—гэжэ бригадир нүхэр Братчиков хөөрэнэ.—Бригадымнай зарим гэшүүд салимнай бага болошуужашье гэжэ hанаhан байха. Теэд эдэ бүгэдэ дэмы байшоо. Бидэнэр, нэн түрүүндэ бригада соогоо тоо бүридхэлгэ шангаар табяабди. Тиигэжэ барилгын материал гаргашалга гуримшуулагдажа, тэдэниие алмаха арга олгогдоо. Хоёрдохёор, барилгашадай ажалай бүтээсэ бригадын бүтээhэн хүдэлмэриин хэмжээнhээ дулдыдадаг болоо. Тиихэ болохолоороо бригадын ажалай түлөө барилгашан бүхэнэй харюусалга эрид дээшэлжэ, тэдэнэр бэе бэедээ шанга эрилтэтэйгээр хандана.

Ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлаhанайнь түлөө барилгын управлени, партийна, профсоюзна организацинууд нүхэд Братчиков, Зайцев гэгшэдэй бригадын гэшүүдтэ магтаалай грамота мүнгэн шагналтайгаар hаяхан барюулба. Энэ хэрэгтэ хамта 2700 түхэриг гаргашалагдаа.

Туйлаhан түрүүшынгээ амжалтануудаар зоригжоhон эдэ бригадынхид Россин гүрэнтэй Бурят оронойнгоо hайн дураараа нэгэдэhэнhээ хойшо 300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоно. Хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид, эрхим шанартайгаар дүүргэжэ, ойн баярай hайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэhэн зорилго барилгашад урдаа табяад, эршэмтэйгээр ажаллажа эробо.

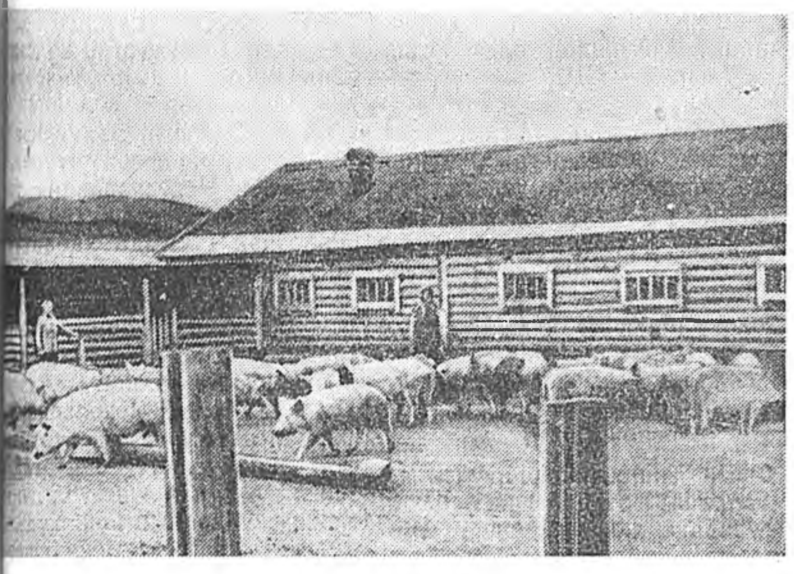
Д. Цыренов.

Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводой хүтэлбэрилэгшэд худал... ришэдэйнгөө hуудал байдалай эрилтые хангалгада анхаралаа ехэхэн ха... дуулна. Зураг дээрэ: энэ жэлдэ ашаглагдаха үгтэhэн 34 квартиртай ...
А. Бадаевай фото.

...АЛАА ТАРГАЛУУЛХА, ҺҮ ШЭМЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ...ГЭЭШЭ МАЛШАН БҮХЭНЭЙ НАНГИН УЯЛГА МҮН

☆ ☆

...аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид байгша ондо гахай олоор ...гүрэндөө худалдаха, тушаахаар шиидэнхэй. **Зураг дээрэ:** колхозой гахай-...эд Мангирова, Цыцерунова гэгшэд шахагдаха гахайнуудаа эдеэлүүлжэ
Д. Цыремпиловэй фото.

...мсомолшууд жэшээ харуулна

...нэ долоон жэлэй түрүүшын ...нитын малай тоо толгойе ...уулха, мяха, тоһо, һү, нооһо ...баха, гүрэндэ тушааха шу-...рилго табигдаад байна. ...е нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүр-...түлөө Хэжэнгын аймагай ...ад эдэбхитэйгээр ажаллана. ...эхи томо колхозуудай нэгэн ...ын «Коммунизм» энэ жэлдэ ...нтнер мяха гүрэндөө тушаа-...бтэй. Нэгэдэхи квартал соо ...нтнер худалдаха байһан аад, ...е килограмм тушаагаагүй ...э юун дээрэһээ болооб гэхэ-...лозой правлени, партиийна ...рганизаци энэ асуудалда на-...хойшо анхаралаа табяагүй-...аха эбэртэ бодо мал, хони, ...эхэ мэтые тусхай гүүртэ, ...удта хубаагаагүй. Тиимэһээ ...тушаагдаха мал туранхай

...галаа усадхахын тулада ...и, партиийна эхин организа-...дото хэмжээ-ябуулгануудые ...жэ ороо. Бэлшээн тарга-луулагдаха хонидой хоёр отара апрель һарада бүридхэгдөө һэн. Мяха гүрэндэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ колхозой комсомолшууд тэмсэнэ. Комсомолой гэшүүн Ш. Осоров Шабарта гэжэ газарта 70 толгой хашараг, гунжадые оролдосотойгоор харууһалжа байнхай. Мүнөө дунда жэшээгээр 1,5 центнер шэгнүүртэй байһан малые июнь һара болотор 2 центнер болгохоб гэжэ тэрэ уялга абанхай.

Комсомол-залуушуул хубиин ажахыһаа 60 центнер гахайн тарган мяха тушааха гэһэн һайшаалтай үүсхэл гаргаад, 12 центнерынь тушаагаад байна. Энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан комсомолшууд Д. Бодиева, В. Суворов, В. Намсараев болон бусад тус бүридөө 70 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй гахайнуудые тушааба. Тиихэдэ Д. Цыденешиев хоёр гахай таргалуулжа тушааһан байна.

Г. Намдаков.

...еспубликын колхоз, совхозуудта һү һаалга тухай

1959 оной майн түрүүшын 10 хоногой мэдээн

Аймаг	Нёдондоной энэ уеынхитэй сасуулхада һү һаалиин дээшэлһэниинь (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Энэ оной майн 10 хоногто	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Нёдондо энэ үе соо
...алиин	108,1	43	41
...анай	106,2	31	30
...-Кударын	105,9	41	42
...эй	105,1	28	29
...анай	100,5	25	24
...най	93,2	22	17
[illegible]	84,3	23	25
...кын	78,3	39	47
...ын	77,4	23	29
...н	73,5	21	28
[illegible]	72,9	22	29
[illegible]	71,1	18	24
[illegible]	69,6	27	38
...тайн	68,1	23	37
...н	66,8	22	31
Мухаршэбэрэй	67,7	19	31
Кударын	64,7	23	38
Яруунын	58,0	12	32
Сэлэнгын	57,2	25	41
Иволгын	45,5	26	39
СОВХОЗУУД:			
Борьёогой	110,2	52	64
«Эрдэм»	87,8	40	48
Хориин	85,7	22	30
Бичурын	73,6	36	74
Яруунын	71,5	31	48
Сэлэнгын	66,1	30	42
Кяхтын	59,3	38	79
Кабанскын	—	53	—
Иволгын	—	48	—

☆

Үгэдөө хүрэхэнь лабтай

«40 лет Октября» колхозойхид (Закамен) түрэл партиингаа түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө байгша ондо гүрэндөө һү, мяха, нооһо, үндэгэ ехээр тушааха, худалдахаар шиидэнхэй.

Тус артелиинхид энэ жэлдэ хамта 1100 гаран центнер мяха гүрэндөө тушаажа, худалдажа, нёдондонойхиһоо 2 дахин шахуу ехэ мяха абаха зорилго урдаа табина. Эндэхид абаһан энэ уялгаяа хаһа сагтань, һайнаар дүүргэхын түлөө мүнөө мал олоор шахажа байнхай.

Жэшээлхэдэ, Мэлхэй, Дүрэй гэжэ газарнуудта хамтадаа 100 гаран толгой һубай мал, хашараг, гунан үхэрнүүд суглуулагдаад, шахагдажа байна. Мэлхэй нютагта байрладаг нүхэр Д-Д. Дармаевай даадаг мал шахаха гүүртынхид бүхы тугалнуудаа нарай байхаһаань хойшо эхэдэнь табижа хүхүүлнэ. Нэгэ үнеэндэ хоёр тугал хүхүүлжэ түлжүүлдэг юм. Тиигэжэ эхээ хүхэжэ түлжэһэн тугал түргэн ехэ бэлосотой, мүн хожомоо тобир тарган, томо мал болодог бшуу. Тус гүүртынхид тугалнуудайнгаа шэгнүүрые сүүдхэ бүридэ дунда зэргээр 400—600 граммаар нэмээнэ, тэдэнь 3—4 һара болоод байхадаа 70—80 килограмм татана. Гадна энэ артелиин малшад Бурят оронойнгоо Россин гүрэнтэй һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэл гүйсэһэнэй ойн һайндэрые угтуулан, гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө 200 гаран хони, 190 гаран эбэртэ бодо мал илгаад, бэлшээн таргалуулжа байна. Тэдэнээ һайн хагда ногоотой бэлшээридэ һайнаар адуулаад, таряа талханай зүйл, дабһа эдюулнэ. Тиигэжэ эрье хонидойнгоо толгой бүриин шэгнүүрые 50—55 килограмм, эбэртэ бодо малаа тус бүриинь 300 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр һайса таргалуулжа тушааха зорилготой.

Д. Будаев.

Хүдөө ажахын министерствын шанда хүртэбэ

Республикын колхозуудта томо эбэртэ бодо мал, гахайнуудые бүлэг бүлэгөөрнь һайнаар илгаһанайнь түлөө Бурядай АССР-эй Хүдөө ажахын министерство 21 зоотехнигые үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаа. Шагнагдагшадай тоодо И. Данилов (Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), А. Брянский (Прибайкальска аймагай хүдөө ажахын инспекци), В. Крылова (Прибайкальска аймагай «Прибайкалец» колхоз) болон бусад бии.

В. Шнайдер.

Совет, монгол арадуудай хани барисаан улам бэхижэг лэ

Майн 11-һээ Монголой Арадай Республикада «Бурядай АССР-эй недели» үнгэргэгдэжэ байна. Бурят арадай соёл культура болон экономикын амжалтануудтай МНР-эй арад түмэнии нэгэ неделиин хугасаада танилсуулжа, монгол, совет арадуудай хани барисаае улам бэхижүүлхэ зорилго табигдана.

«Бурядай АССР-эй неделитэй» дашарамдуулан, Монголой Арадай Республикын ниислэл Улан-Баторта, бусад хото болон аймагуудаар Бурят ороной ажалшадай болбосон һуудал байдал, ажахые харуулһан фото-выставкэнүүд нээгдэнэ, социалистическэ байгуулалтадаа республикын туйлаһан амжалта тухай лекци, элидхэлнүүд эмхидхэгдэнэ.

Неделиин эхилхэһээ урид бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Республикын ажабайдалтай гүнзэгыгөөр танилсахын тула Монгол-Совет хани барисаанай бүлгэмэй делегаци манайда айлшалһан юм. Делегациин гэшүүд зарим колхоз, предприяти, һургуули, театр болон уран һайханай бүлгэмүүдтэ ябажа, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаһан, хүдэлмэришэд, алба хаагшадтай, эрдэм ухаанай, соёл гэгээрэлэй ажал-ябуулагшадтай хөөрэлдэһэн байгаа.

Энэ недели үнгэргэлгэдэ Совет-Монгол хани барисаанай бүлгэмэй Бурядтахи отделени монгол нүхэдтөө туһална. Бурят орон тухай статьянуудые, фото-выставкын хэдэн комплект бэлдэжэ үгөө. Монгол-Совет хани барисаанай бүлгэмэй Центральна Соведэй уряалаар неделидэ хабаадалсахаяа манай делегаци Монгол ошобо.

МНР, Бурят оронуудай хоорондохи хани барисаан, экономикын, соёл культурын талаар харилсаан жэлһээ жэлдэ бэхижэжэ байдаг. Һүүлэй үедэ бэе бэедээ делегацинуудые эльгээлсэһэн, спортын мүрысөө хэһэн, театрнуудай гастроль эмхидхэһэн байна.

Монгол арадай дуу, хатарай ансамбль, сэрэгэй артистнууд болон Чойбалсан хотодохи театрын артистнар болон бусад хэдэ хэдэн делегацинуудые манай республикын ажалшад баяртай халуунаар угтаа һэн.

Бурядай дуу, хатарай ансамбль, оперо, баледэй театрын баледэйхид Монголой Арадай Республикада ошожо, шадабари мэргэжэлээ харуулһан байха.

Совет-Монгол хани барисаанай бүлгэмэй Бурядтахи отделени саг үргэлжын выставкэ эмхидхэнхэй. Монгол арадай туйлалта тэндэ үргэнөөр харуулагдана, лекци, хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэ, МНР тухай статья хэблэгдэнэ, монгол нүхэдтэеэ газетэ болон номуудаа абалсанабди.

Арадай-революционно партиин хүтэлбэри доро, үнэн сэхэ хани Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, мүн бусад социалистическэ оронуудай һайн һайхан сэдьхэлэй туһаламжаар монгол арад социализм байгуулжа, ажахы болон соёл культурадаа ехэ амжалта туйлажа байнхай.

Феодализмһаа сэхэ социализмда орожо байһан МНР-эй өөрын промышленностьтай, мүнөө үеын транспорттай, хэлхеэ холбоотой болоһон, тэрэнэй үндэһөөр хүдэлмэришэн ангитай болоһониинь гайхамшаг туйлалта мүн.

Урдань үйлэдбэриин талаар гээгдэнги байһан Монгол орон мүнөө промышленна элдэб продукци,— нүүрһэ, нефть, барилгын зүйл, электроэнерги, хүндэ, хүнгэн промышленностиин хэрэгсэл—үйлэдбэрилэн гаргадаг болонхой. Монголой промышленность оронойнгоо арадай ажахын гаргадаг бүхы продукциин 41 процентые бүтээнэ.

Хүдөө ажахыдань ехэхэн хубилалтанууд болэжо байна. Мүнөө ажалшадай үмсын ажахынуудай 95 процентнь хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ оронхой. Тэдэ нэгэдэлнүүдые эмхидхэлэй, ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хүдэлөөн орон дотор дэлгэрээ. Монголой Арадай-революционно партиин уряагаар партийна, гүрэнэй албанай хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй нэгэдэлнүүдтэ ажаллахаяа ошоно. МНР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ, залууг газар элдүүрилгэ ехэхэн удхашанартай.

Соёл культурын хүгжэлтын талаар Монголой ажалшад илангаяа ехэ амжалта туйланхай. Олон һургуули, клуб, библиотекэ, эмнэлгын эмхи зургаанууд арад зоной болбосоролые улам һалбаруулан хүгжөөнэ. Промышленностиин, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд олоороо бэлдэгдэнэ.

Марксизм-ленинизмын һургаалые үндэһэ болгодог Монголой Арадай-революционно парти МНР-эй арад түмэнии илалтаһаа илалтада хүтэлнэ.

КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэбые Советскэ Союзһаа гадна, мүн бүхы социалистическэ лагериин оронуудай хүсэ шадалай ургалтын саашанхи шата мүн гэжэ социализмын лагериин бусад арадуудтал адляар монгол арад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр, баяр баясхалантайгаар угтаа. Бүхы социалистическэ оронууд аха дүүгэй ёһоор бэе бэедээ туһалжа, Коммунистическэ обществаын эгээн дээдэ шатада нэгэн доро шахуу орожо болохо юм гэһэн КПСС-эй XXI съездын теоретическэ хараа бодол Монголой ажалшадые илангаяа ехээр баясуулаа.

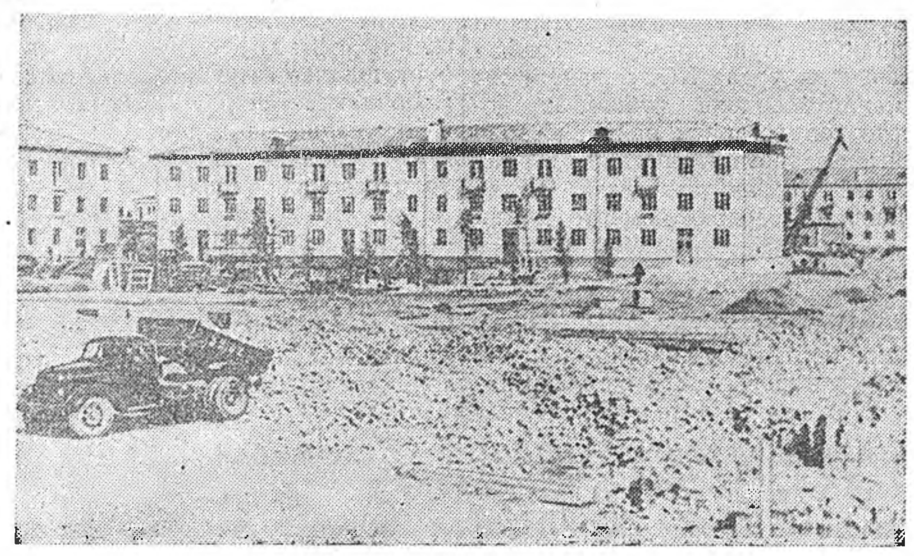
Монголой Арадай-революционно партиин XIII съезд дээрэ баталагдаһан, ороной үйлэдбэриин хүсые саашадань хүгжөөхэ, арад зоной байдалые улам һайжаруулха шухалын шухала программа—МНР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэхын, болзорһоонь урид дүүргэхын тула Монголой ажалшад шэн зоригтэйгоор, шармайн ажаллажа байна.

Урдань гээгдэнги байһан зарим оронууд түрүү социалистическэ оронуудай туһаламжын ашаар, капитализмые алгад коммунизмда орожо болохо гэһэн Ленинэй һургаалай зүб байһые МНР-эй экономико, соёл культурын бурьялма хүгжэлтэ эли тодоор гэршэлнэ.

«МНР-эй бүхы хүгжэлтэдэ манай аха болохо Советскэ Союзай, тэрэнэй авангард—Коммунистическэ партиин хани ёһоной туһаламжа хододоо түрүү удхашанартай байдаг,—гэжэ МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. Цеденбал КПСС-эй XXI съезд дээрэ хэлээ һэн.

Совет, монгол арадуудай хоорондохи хани барисаан саашадаа улам бэхижэг лэ!

Ц. Дондуков,
Совет-Монгол хани барисаанай бүлгэмэй Бурядтахи отделениин секретарь.

Монголой Арадай Республика. Улан-Баторта гэр байрын барилга үргэнөөр дэлгэржэ байна. Һүүлэй табан жэлэй хугасаада республикын ниислэлэй томо гэрнүүд хоёр дахин олошороо. Ашаглалгада үгтэһэн шэнэ гэрнүүдэй байрын талмай 80 мянган дүрбэлжэн метр болохо юм. **Зураг дээрэ:** Улан-Батортахи байрын гэрнүүдэй барилга.
Синьхуа агентствын фото.

Ц. ДАМДИНСҮРЭН

Монгол орон

Сагаан саһан малгайтай,
Ногоон модон хүрэмтэй,
Хүхэрмэ мүрэн бүһэтэй
Баян Хангай ууламни.

Монгол тэнюун таламни,
Мал адуугаар исална.
Малшан түмэн монголшууд
Заяата байдалдаа жаргана.

Алаг сэсэгэй хүнжэлтэй,
Алтан эрдэни хэбэлтэй,
Арюун шэмэг хүрьһэтэй
Атар хээрэ нютагни.

Урагшаа түгэлдэр дабшажа,
Улас гүрэнүүдээр сэнгэхэдэ,
Уужам эмжэн нютагни
Улам түрэлхэнөөр һанагдана.

Арюун һалхинай амисхалтай,
Алтан наранай элшэтэй,
Утаһан ногоон бэлшээритэй
Уужам дэлюун губимни.

Мандаһан Монгол ороной
Мал адуунай олошорходо,
Мүнхэ сарюун губимни
Маша һайханаар үзэгдэнэ.

Бадарха замаа олоһон,
Баярай согые мандуулһан,
Баатар дайшалхы зоригтой,
Баян Монгол жаргалтай.

Орос Монгол хоёрой
Эбтэй түгэлдэр алдаршахада,
Орон нютагай үзэсхэлэн
Үшөө гоёор тодорно.

Ч. ЧИМЭД

Сүхэ-Баатарай туг

Арадай Намай алдарта дуудалгаар
Ашата шэнэ байдалай түлөө,
Араатан дайсантай тулан тэмсэһэн
Арад түмэнние зоригжуулһан

Сүхэ-Баатарай туг оройдомни
Тэнгэри мэтэ намиржа байна.
Сүхэ-Баатарай зориг сээжэдэмни
Тэнюун дураар долгилон байна

Баатар тэмсэлэй эхиндэ түрэжэ,
Бахатай хэрэгэй дунда хатуужажа,
Баярта үедэ түрэһэн бидэнэй
Баясхаланта этигэлэй һүлдэ
болоһон

Сүхэ-Баатарай туг магнайдамни
Нарандал арюунаар гэрэлтэжэ
байна.

Сүхэ-Баатарай хэрэг ажалдамни
Набшадал һалбараи дэлгэржэ
байна.

Һаруул гэгээн ерээдүй сагые
Һанаһан сэдьхэлэйм эхэ болоһон,
Һанажа һарбайжа һүгэдэн ябаһан
Һайхан бүхэнэй орьёл болоһон

Сүхэ-Баатарай туг зүрхэндэмни,
Эхэ Орондом логшожо байна.
Сүхэ-Баатарай зам нюдэндэмни
Эрдэнидэл ирагуу туяатай байна.

В. Петонов бурядшалба.

Мэргэжэлтын зүбшэл

НЭГЭ ЖЭЛЭЙ УРГАМАЛ НОГОО ТАРИХА ТУХАЙ

...э хүдөө ажахыһаа һү, мяха, ...ндэгэ бүри элбэг дэлбэгээр ...болохо зорилгын табигдаад ... нииитын адууһа малда ...анартай, элдэб янзын шэмэ-...л бэлэдхэхэ гээшэ шиид-...хашанартай бшуу. Тиимэ-...спубликын колхоз, совхоз ...аашадаа сабшалан, бэлшээ-... ургасые улам дээшэлүүл-...э тэжээл ехээр бэлэдхэдэг ...оо гадна, элдэб янзын тэ-...ургамал ногоо тарижа, һай-...ргуулдаг болохо зэргэтэй. ...й эндэ гол түлэб нэгэ жэлэй ...ногоонуудые: зелёнко, ха-...марай хара таряа, горох, ...эсэг, люпин, могар (венгер-...ко), суданай ногоо гэхэ мэ-...рижа, ургасыень хүряажа ...һууридань үхэр мал бэлшээ-...натай зохид байна. Мүн эдэ ...нуудые хабар таряад, урга-...зандаа сабшажа, һаамхай ... шахан таргалуулагдажа ...малда нэмэлтэ ногоон тэ-...жгон эдюулхэ, үгышье һаа, ...малаа оруулжа адуулхада ... бшуу. Тиигээдшье нэгэ ...ргамал, ногоо тариһан га-...хожомынь ороһо таряан ...ургадаг ха юм. ...ликын олонхи аймагуудта ...жээл болгожо эдюулхын ...ара таряа викэ гэжэ урга-... холижо тарихада таарам-...Юуб гэхэдэ, викэ хура бо-...бага ороһон, гандангя жэл-...ье газарта тарихада яһала ...аса үгэдэг. Тиибэшье энэ ...е ехэ элһэн шоройтой гү, ...артай, шабарлиг газарта ...болохогүй. Мүн тэрэ намаа...н хюрууда тэсэмгэй, 3—4 градус хүйтэндэ хүлдэдэггүй байна. Манай эндэ викые шэнэ пар дээрэ, үгышье һаань, урда жэлынь ямар нэгэн ургамал тариһан парай газарта ургуулхада зохистой. Викые ондоо ургамалтай холингүй миин тарихада, тээ үндэр болоод байхадаа унажа, ургасань муудадаг, тиигээдшье машинаар хадаха, хуряахада гээлтэ хоролтодо ехэ ородог. Тиимэһээ тэрэнние заабол овёс гү, али ячменьтэй холижо тариха хэрэгтэй. Гектар бүхэндэ дунда зэргээр 1,8—2 центнер хэмжээнэй үрэһэ тариха шухала. Жэшээнь, 120—135 килограмм овёсой үрэһэндэ 60—65 килограмм викэ холёод, таряанай сеялкээр юрын рядтайгаар үргэлжэдэнь тарихада болохо. Хэрбээ тэрэнээ һайнаар ургуулжа, үрэһыень абаха байгаа һаа, хабар эртэ шэниисэтэй адли сагта тариха ёһотой. Харин тэрэнэйнгээ ургасые ногоон зандань сабшажа, малда эдюулхэ һаа, бури хожом, зун (июниин 10—20-доор) хэхэдэ өөрэгүй. Викэ овёсой холисые бури хожомхон болгоод, хура бороогой ехээр ородог үеэр тарихада һайнаар ургадаг гэжэ үнгэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэл гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, Кабанскын аймагта урзанда «Камалинская-611» гэжэ викын үрэһэ холисогүйгөөр майн һүүл багаар таригдаад, гектар бүриһөө 41,5 центнер ургаса абтаа һэн. Тиихэдэ эндэ тэрэнние овёстой холижо тариһан газарай га бүхэнһөө 49,8 центнер ургаса хуряагдаа. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ кабанскынхид викэ овёсойнгоо холисые июниин 20 гаранаар тарижа, гектар бүриһөө 165,8 центнер эрхим шанартай үбһэ абаа юм. Тэрэшэлэн Закаменай, Баргажанай аймагуудай зарим колхозуудта викые овёстой холижо, июниин тэнгэһээ хойшо таряад, бараг һайн ургаса абадаг болонхой. Викын тарилгада фосфорно, калийна дабһан гэхэ мэтэ минеральна үтэгжүүлгээр нэмэлтэ тэжээл оруулхада ургасань эрид дээшэлдэг.

Набшаһалиг хүдэр эшэтэй **люпин** гэжэ ургамал малда шэмэтэй һайн тэжээл болодог гээшэ. Харин нарихан набшаһатай, хүхэ, шара, сагаан люпин малда эдюулжэ таарахагүй. Юуб гэхэдэ, тэдээндэ алкалоид гэжэ хоротой бодосууд байдаг юм. Мүнөө тиимэ хорогүй, шэнэ сортын люпин бии болгогдонхой. Тэрэнние ондоо ургамал ногоотой холижо, силос дарахада зохистой. Люпин элһэлиг, мүн бага зэргэ хужартайшье хүрьһэтэй газарта һайнаар ургадаг. Гадна энэ ургамал илангаяа хура бороогүй, гандуу жэлдэшье яһала бараг ургаса үгэдэг байха юм. Манай эндэ «Белорусский-155» гэжэ сортын тэжээлэй люпин һайнаар ургадаг байна. Нёдондо сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, Сэлэнгын үрэһэ туршалгын участогта энэ сортын люпинэй тарилгаһаа гектар бүриин 115,8 центнер үбһэн, центнер хахад үрэһэн абтаа һэн. Тиихэдэ Бичурын аймагта гектар бүриһөө дунда зэргээр 74,2 центнер ногоон эшэ набша, 3,8 центнер люпинэй үрэһэн хуряагдаа бэлэй. Теэд республикын бусад аймагуудта мүнөө болотор энэ ургамал үшөө хүсэд таригдажа, туршагдаагүй байхань гэмшэлтэй. Тэрэнние манай бүхы аймагуудта хүнгэн хүрьһэтэй, бага элһэлиг шоройтой газарта урда жэлынь хэрэглэгдэһэн пар дээрэ тарихада болохо. Люпинэй ургасые малда тэжээл болгохо һаа, тэрэнние июниин 15—20-доор тариха хэрэгтэй. Хэрбээ тэрээнэйнгээ ургасаһаа үрэһэ хүрэнгэ абаха һаа, майн тэнгээр, үргэн рядтайгаар тарихада таарамжатай. Тарихынгаа урда үрэһээ заабол нитрагин хоороор хородохо хэрэгтэй. Гектар бүридэ 100—200 килограмм хүртэхэ хэмжээнэй үрэһэ хэжэ тарибал таараха. Мүн тэрэнние овёстой холиходо өөрэгүй.

Суданай ногоон, могар гэжэ үндэр эшэтэй, набшаһалиг ургамалнууд алишье аймагта таряа һаа һайнаар ургажа, адууһа малда эрхим шанартай тэжээл болохо байна. Яахадааб гэхэдэ, эдэ ногоонууд ган гасуурта ехэ тэсэмгэй, ямаршье хүрьһэтэй газарта хамаагүй ургадаг юм. Зүгөөр тэрэнние тон ехэ хужартай, элһэн шоройтой, намаг газарта тарижа болохогүй. Хуурай, ган жэлдэ тэрэнние уһалхада ургасань эрид дээшэлдэг ушартай. Тэдэнэй ургасые намар сабшажа абаад, хэнзэ ногоондонь үхэр мал бэлшээхэдэ тон һайн. Манай эндэ эдэ ургамалнуудһаа яһала бараг ургаса абтажа болохо байна. Жэшээнь, Баргажанай аймагта нёдондо үрэһэнэй участогһаа гектар бүриин суданай ногооной 88,6 центнер, могар гэжэ ургамалай 102,8 центнер ургаса абтаа һэн. Эдэ ногоонуудые манай эндэ майн хуушаар гү, али июниин эхеэр, гектар бүридэ суданай ногоон 25—30 килограмм, могарай 15—20 килограмм үрэһэ хэжэ, юрын рядтайгаар тариха хэрэгтэй. Тиихэдэ тариһанайнгаа һүүлдэ газараа заатагүй нягтаруулан жэгдэлхэ шухала. Тэдэнние сэбэр пар дээрэ гү, али урда жэлынь ямар нэгэн ургамал тариһан газарта хэхэ ёһотой.

Теэд республикымнай аймагуудта зелёнкоһоо бэшэ, викэ, люпин, суданай ногоон, могар гэхэ мэтэ адууһа малда шэмэтэй һайн тэжээл болохоор ургамалнууд ёһоор таригдадаггүй байна. Энээнэй гол шалтагаанинь юуб гэхэдэ, олонхи колхоз, совхозуудта тэдэнэй үрэһэ хүрэнгэ олдодоггүй. Тэрэнние гол түлэб ондоо областьнуудһаа асаруулхада гаргашань ехэ болошоно. Тиимэһээ аймагуудай үрэһэ туршалгын участогууд харьяата колхоз, совхозуудаа өөһэдын үрэһэ хүрэнгэтэй болгохын түлөө мүнөө жэлһээ эхилжэ, бүхы хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй.

Л. ШЕХИНА,
Хүдөө ажахын министерствын ахалагша агроном.

ГУРБАН ЖЭЛЭЙ СОЁЛОЙ ДОБТОЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет «Гурбан жэлэй соёлой добтолгын мурысөөнэй 1959 оной нэгэдэхи кварталай дүнгүүд» тухай тогтоол абаа. Тус тогтоол дотор тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, зарим аймагуудта ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри зарим тэды һайжараа, гүнзэгы удхатайгаар, ашатай туһатайгаар ябуулагдадаг болоо.

Партиин Кударын айком малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри шадамараар ябуулна. Улан-Удын Железнодорожно райондо саг үргэлжэ хүдэлдэг агитпунктнуудай, Культурын университедүүдэй хүдэлмэри һайнаар табигданхай.

Ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр һайжаруулжа байһан Кударын аймагта дамжуулгын Улаан туг үлөөхэ, тус аймагые республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэхэ гэжэ партиин обком, республикын Министрнүүдэй Совет тогтоогоо.

Соёл культураяа хүгжөөлгөөр городуудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэһэн Улан-Удын Железнодорожно райондо дамжуулгын Улаан туг барюулха, энэ райониие мүн лэ республикын Хүндэлэй самбарта бэшэхэ юм.

Түнхэнэй, Баргажанай аймагууд, Байгалай леспромхоз, Баунтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз, Закаменай аймагай «40 лет Октября» колхоз, Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз, Яруунын аймагай Исингын хүдөөгэй клуб, Мухаршэбэрэй аймагай Шаралдай нютагай лекторнүүдэй бүлгэм, Заиграйн аймагай Шэнэ-Хүрбын библиотекэ болон бусад түрүү эмхи зургаанууд Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэхэ эрхэ олоо.

Гурбан жэлэй соёлой добтолгоор хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаха ушарал Ториин, Хориин, Кабанскын, Сэлэнгын аймагуудта үзэгдэнэ гэжэ КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет тогтоол соогоо заагаа.

Ном наймаалха түсэбөө үлүүлбэ

Һүүлэй үедэ Хэжэнгын аймагай номой магазин һонирхолтой номуудые олоор наймаалдаг болоо.

Эндэхи хүдэлмэришэд апрель һарада түсэбһөө гадуур олон ном наймаалжа, даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. Хэжэнгэ тосхондо һаяхан нээгдэһэн номой базарһаа культурна эд хэрэгсэлнүүд, ном элбэгээр наймаалагдаа. Аймагай түб тосхоной дунда һургуулиин һурагшад, аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд ном наймаалхадань магазинай хидта ехээр туһалаа.

—Хэрэгтэй ном үшөөл үсөөн асаргадана. Аймагай хүгжэмэй һургуулиин 1—2—3-дахи классуудта үзэхэ спортын, гэрэй ажал, автомашина тухай номууд Улан-Удэһээ асаргаданагүй,—гэжэ магазинда хүдэлдэг И. Соколов мэдүүлнэ.

Ч. Дарибазарон.

Казах арадай гургалдай

«Самара городок» гэһэн ород арадай мэдээжэ дууе нэгэ басаганай хонгёо һайханаар, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр дуулахыень радиогоор шагнажа, баясаагүй, һайхашаагаагүй хүн хомор байха. Энэ дуу дууладаг Казагай ССР-эй арадай артистка Роза Багланова Улан-Удын ажалшад оперо, баледэй театрын зал соохоо һаяхан амаршалба. Бэлигтэй бэрхэ дуушые нюдөөрөө хаража, ород, француз хэлэн дээрэ тэрэ дуугаа дуулахыень шагнахада, ехэл һонин байгаа.

Роза Багланова дэлхэйн олохон арадуудай дуунуудые үндэһэн хэлэн дээрэнь дууладаг, арадайнь хубсаһа үмдөөд, онсо шэнжэ маягыень уран шадабаритайгаар харуулдаг байна. «Минии зүрхые хулуугааш» гэһэн энэдхэг арадай дуу хинди хэлэн дээрэ дуулаба. 1950 ондо Роза Багланова Энэдхэгээр гастрольдо ябахадаа энэ дуунда һураһан байгаа. Хатаржа, дэбһэжэ байгаад, япон арадай шог дуу дуулахадаа, япон эхэнэрэй аяг зангые тодохоноор гаргана. Казах, чечен, татар, поляк, словак, узбек, ород арадуудай дуунуудые хонгёо һайханаар дуулажа, ехэ магтаалда хүртөө. Шагнагшад үни удаан альга ташажа, суута артистkын бэлиг шадабариие үндэрөөр сэгнэбэ.

Удаань Казагай ССР-эй габьяата артист Петр Кононов—гуслеэр, пианистнуудай бүхэсоюзна конкурсын дипломант Соломэн Берман—фортепиано дээрэ классическа, советскэ композиторнуудай зохёолнуудые гүйсэдхэжэ, халуунаар угтагдаа.

А. Даниловой текст.
С. Доржиевой фото.

„Байгалай толон" гэжэ журналай 2-дохи номер хэблэгдэбэ

Хоёр һарадаа нэгэ дахин гарадаг «Байгалай толон» гэжэ журналай ээлжээтэ номер һаяхан хэблэгдээ.

Цэкто Номтоевой бэшэһэн «Хабар» шүлэг журналай эхиндэ толилогдонхой. «Хурдан алхаса, холын хараанай түсэб» гэһэн статья соогоо КПСС-эй XXI съездын делегат Владимир Георгиевич Лэвушкин съездын үедэ хараһан, дуулаһан һониноо бэшэнэ.

Бурядай залуу уран зохёолшо Барадий Мунгоновой бэшэһэн «Харьялан урдаа Хёлгомнай» гэжэ романай хоёрдохи хубинь энэ номерто толилогдоһон байна. «Хабар байгаа»... гэһэн гаршагтай гурбан үйлэтэй, табан үзэгдэлтэй зүжэг журналай хоёрдохи номерто ехэхэн һуури эзэлнэ. Энэ зүжэгые залуу уран зохёолшо Дондок Улзытуев бэшэһэн байна.

Бата Цэрэндэлэгэй бэшэһэн «Унаган», «Хүлэгэй хонхо», Лопсон Тапхаевай — «Комсомолой тэмдэг», «Зунай эхин», Булад Жанчиповай —«Таламни», «Үдэшын толон» гэжэ шүлэгүүд «Эхилэн бэшэгшэдэй хуудаһанда» оролсоо.

Бурядай литература, искусствын декадада зорюулагдажа бэшэһэн «Оюун бэлигтэн» гэһэн Г. Балзовскиин статья, «Нүхэр Соктоевто буруушаалгын хэдэн үгэ гэһэн» Т. Болдановагай шүүмжэлхы статья, мүн бусадшье хэдэн статья, шүлэгүүд журналай ээлжээтэ номерто толилогдоһон байна.

П. Попович.

Түбхинэһэн фермэ

«Победа» колхозой (Хэжэнгэ) 1-дэхи комплексно бригадын һүнэй фермэ үнгэрэгшэ 1958 оной намарһаа түбхинэнхэй. Тэрэ гэһэнһээ хойшо эндэ 100 үнеэдэй дал, тугалай дулаан байра, 5 айлай һууха шэнэ гэр, улаан булан, магазин, бани баригдаа.

Б. Жимбеев.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ

ЖЕНЕВА, майн 12 (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй мүнөөдэр болоһон хоёрдохи заседани дээрэ Польша болон Чехословакиие гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөндэ бүрин эрхэтэйгээр хабаадуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Мүнөөдэрэй заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууһан А. А. Громыко Советскэ Союзай түлөөлэгшын хубяар энэ асуудалаар мэдүүлгэ хэһэн байна (энэ мэдүүлгын хураангы удха манай газетын үсэгэлдэрэй номерто толилогдонхой).

Удаань баруун гүрэнүүдэй делегацинуудай толгойлогшонор А. А. Громыкын мэдүүлгэ дотор табигдаһан асуудал тушаа һанамжануудаа хэлэһэн байна.

Германида хабаатай асуудалай энэ зүблөөн дээрэ харагдахаяа байгаа хадань Германиин түлөө гол харюусалга дааһан дүрбэн гүрэнэй өөһэдөөрөөл байгаа һаань дээрэ һэн гэжэ США-гэй гүрэнэй секретарь К. Гертер хэлэбэ. Гэбэшье, бусад гүрэнүүдэй тус зүблөөндэ хабаадаха тушаа хэлсэхэһээ США арсахагүй гэжэ тэрэ хэлээд, тиимэ гүрэнүүдэй тоодо Италиие оруулбал эгээ таатай байна гэбэ. Польша болон Чехословаки тус зүблөөндэ хабаадаха бүрин эрхэтэй гэжэ Гертер үгэ дотороо мэдэрбэшье, үнэн дээрээ эдэ гүрэнүүдэй тус зүблөөндэ хабаадаха ябадалһаа арсаһан байна. Теэд эдэ хоёр гүрэн Гитлерэй добтолгодо түрүүн ороһон, ниитын дайсаниие бута сохилгодо, онсо ехэ туһа нэмэри хэһэн байна. Тэдэнэр Германида хабаатай асуудалые Германиин амгалангаар, демократическаар хүгжэхэ ябадал хангажа шадахаар шиидхэхые илангаяа ехээр хүсэнэ бшуу.

Германиин хүршэнэр байжа, Гитлерэй добтолгодо ороһон бүхы гүрэнүүдые зүблөөндэ хабаадуулха болоо һаа, хэдэ хэдэн оронуудые, тэрэ тоодо Голланди, Дани, Люксембург болон Бельгиие зүблөөндэ хабаадагшадай тоодо оруулха болонобди гэжэ Гертер хэлэбэ. 45 гүрэн Германида дай соносхоод, тэдээн соохоо 22-нь энэ дайнда эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Зүблөөн дээрэ харагдаха асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэ гүрэнүүдэй хабаадаха эрхэнүүдые илгажа, дайнда хабаадагшадай эрхэнүүдые сасуулжа, зэргэлүүлжэ эхилхэ болоо һаа, бэрхэшээлтэй байдалда орохо байһамнай сохомтой гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тиимэһээ Польша болон Чехословакиие илгаад, зүблөөндэ хабаадагшадай тоодо нэмэжэ оруулһанай хэрэггүй гэбэ. Эдэ оронууд тэдээндэ сэхэ хабаатай асуудалнуудай хэлсэгдэхэ үедэ зүблөөндэ хабаадажа болохо байна гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Советскэ делегациин табиһан асуудалые К. Гертер «зүблөөнэй гуримда хабаатай» асуудал гэжэ ямаршье үндэһэгүйгөөр нэрлээд, энэ асуудалые сагайнь болоходо табихаар мүнөө «хойшолуулая» гэжэ дурадхаба.

К. Гертерэй һүүлээр үгэ хэлэһэн Франциин делегациие толгойлогшо Кув де Мюрвиль США-гэй гүрэнэй секретариин хэлээшые бодото дээрээ дэмжэһэн байна. Германитай баталагдаха эбэй договор тушаа хэлсэхэ сагтаа бидэнэр үшөө хүрөөгүй байнабди гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тиимэһээ бусад оронуудые мүнөөдэр урижа шадахагүй байнабди. Польша, Чехословаки эбэй договор зохёолгодо хабаадаха эрхэтэй гэбэшье, мүн Норвеги, Дани, Люгсембург, Голланди, Бельги мэтын гүрэнүүд баһал тиимэ эрхэтэй гэжэ Куб де Мюрвиль мэдүүлбэ.

Зүблөөнэй шиидхэбэринүүдэй нэгэн һаналаар баталагдажа байха һэн туладань хараа бодолоо хамгаалхын тула Советскэ Союзда союзнигууд хэрэггүй, тиимэһээ Польша болон Чехословакиие зүблөөндэ хабаадуулһанай үлүү гэжэ тэрэ «баримталан» хэлэбэ. Советскэ делегациин оруулһан асуудалые хойшолуулха гэһэн дурадхал үгынгөө түгэсхэлдэ Кув де Мюрвиль оруулба.

Англиин делегациие толгойлогшо Селвин Ллойд тобшо үгэ хэлэхэ зуураа, Америкын, Франциин түлөөлэгшэдтэй һаналаа нэгэдүүлбэ. Зүблөөндэ хабаадагшадай үсөөн байха бүринь, амжалта туйлаха арга боломжо ехэ байха гэжэ тэрэ хэлэбэ. Баруун гүрэнүүдэй нүгөөдэ хоёр түлөөлэгшын хэлээшые дабтан, тэрэ хадаа иигэжэ хэлэбэ: Польша болон Чехословакиие зүблөөндэ хабаадагшадай тоодо оруулха болоо һаа, бусад оронуудые, тэрэ тоодо Италиие хабаадуулха хэрэгтэй болоно, тиимэһээ зүблөөндэ хабаадагшадые олошоруулха тухай асуудалые хойшолуулха хэрэгтэй.

Гертер, Кув де Мюрвиль, Ллойд гэгшэдэй һанамжануудые анхаралтайгаар шагнабаб гэжэ А. А. Громыко мэдүүлбэ. Польша болон Чехословакиһаа гадна, бусад оронууд Гитлерэй добтолгоһоо хохидоһон байна гэжэ тэдэнэр хэлэхэ зуураа, Норвеги, Бельги, Голланди болон бусад гүрэнүүдые нэрлэнэ. Польша болон Чехословакиһаа гадна, бусад гүрэнүүдэй хохидоһониинь ямаршье арсалтагүй үнэн. Гэбэшье элдэб оронуудай элдэбынхеэр—заримынь ехээр, зариманайнь багаар хохидоһыень хэншье арсажа шадахагүй. Польша болон Чехословаки Гитлерэй добтолгоһоо боложо, илангаяа ехэ хохидол гэмтэлдэ ороһон байна. СССР-эй делегациин табиһан асуудалай харалгые хойшолуулха гэһэн мэдүүлгэнүүд тушаа хэлэхэ зуураа, А. А. Громыко энэ дурадхалые зүбтүүлхэ бодото ямаршье баримта харуулагдабагүй гэжэ хэлээ.

Тиимэ баримтын олдохогүйнь лабтай гэжэ СССР-эй делегациие толгойлогшо тэмдэглэбэ. Энэ зүблөөндэ хабаадалсаха асуудал Польша болон Чехословаки үндэһэ баримтатайгаар табиһан туладаа, энэ зүблөөндэ эхилхэһээнь захалаад хабаадаха ёһотой. Юуб гэхэдэ, зүблөөнэй эхилхэһээ захалаад, Германида хабаатай асуудал харагдаха байна. Теэд энэ асуудалые шиидхэлгэ Польшодошье, Чехословакидашье хабаатай байна гэжэ А. А. Громыко хэлэбэ.

Зүблөөнэй гуримда хаб... асуудалнуудые түргэн хэлсэжэ... һаад, зүблөөн дээрэ хэлсэхэ... далдаа сэхэ ороо һаа һайн б... гэжэ К. Гертерэй мэдүүлһэн т... А. А. Громыко хэлэхэ зуураа, П... ша болон Чехословакиин тус... лөөндэ хабаадалга тухай асуу... зүблөөнэй гуримда хабаатай... далда тооложо болохогүй гэб...

Теэд эндэ зүблөөнэй гурим... асуудал бэшэ, харин полити... тон шухала асуудал тухай хэл... жэ байна. Манай хүдэлм... Польша болон Чехословаки... баадалга ямар нэгэн гүрэнд... дол ушаруулхаһаа байтагай, ... ниитын хэрэгтэ ехэ туһа нэмэр... ложо, зүблөөнэймнай хүдэлм... хүнгэдхэжэ үгэхэ гэжэ үшөө д... онсолон тэмдэглэхэ хүсэл... гээд А. А. Громыко хэлэбэ.

Энэ асуудалые зүбшэн хэлс... дүүрэһэн дээрэ тооложо боло... гэжэ А. А. Громыко үгынгөө... хэлдэ мэдүүлбэ. Түрүүлэгшээ... һан туладаа ээлжээтэ заседа... үглөөдэрэй 15 час 30 минута... лархые тэрэ дурадхаба. Түр... шын дурадхалда арсалта бай... Заседани нигээд дүүрээ.

ЖЕНЕВА, майн 13 (ТА... **тусхай корр.**). Зүблөөнэй хү... риин эхилхэһээ захалаад, ... шын, Чехословакиин делега... дай тэрээндэ хабаадаха тухай... дал К. Гертерэй түрүүлэгш... болоһон гадаадын хэрэгүүдэ... нистрнүүдэй зүблөөнэй мүнө... заседани дээрэ зүбшэн хэлс... үргэлжэлөө.

Зүблөөнэй гурим тухай а... бэшэ, харин политическэ ех... шанартай асуудал хэлсэгдэж... на гэжэ үсэгэлдэрэй заседани... А. А. Громыкын энэ дур... оруулха зуураа мэдүүлһыень... нуулая США-гэй, Англиин, ... циин делегацинуудай зүгһөө ... скэ дурадхалһаа арсажа үгэ... һэнэйнь эсэстэ, энээн тушаа... 13-най заседани дээрэ хөөрэ... үргэлжэлхэ гэжэ шиидхэ... байгаа.

Мүнөөдэр түрүүлэгшээр һ... К. Гертер заседаниие нээ... һүүлээр СССР-эй делегацие... гойлогшодо үгэ үгэбэ. Бар... рэнүүдэй түлөөлэгшэдэй бар... һан зүб бэшэ хараа шугамые... Громыко үгэ доторoo үнэн ... шангаар шүүмжэлбэ. СШ... Франциин, Англиин түлөө... Польша болон Чехословакии... лөөндэ бүрин эрхэтэйгээр ха... хые эрижэ, советскэ деле... табиһан үндэһэ баримтатай з... тухай юушье хэлэнгүй, өөһэ... хараа бодол баримталһан хэ... байһанаа мэдүүлбэ.

. Энээнтэй дашарамдуулан, ... Громыко энэ зүблөөндэ ... һээнь захалаад, Польша бол... хословакиин хабаадаха тухай... далаар үгэеэ ойлголсожо шад... мнай гэмшэлтэй байна гэжэ х... бэ. Энэ асуудалаар бүри ойр... соо, бүри ойрын үдэрнүүдт... ойлголсожо, Польша болон ... словакиие бүрин эрхэтэйгээр... лөөндэ хабаадуулжа шад... гэжэ этигэнэб гээд тэрэ хэлэ...

Удаань Холбоото Шта... делегациин үмэнэһөө К. Герт... дүүлгэ хэһэн байна.

А. А. Громыко Л. Больцтой, г. фон Брентанотай уулзаба

ЖЕНЕВА, майн 13. (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Мүнөөдэр ГДР-эй делегациин байрада СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Л. Больцтой уулзаба.

Хөөрэлдөөндэ В. А. Зорин, М. Г. Первухин, И. И. Ильичев, О. Винцер, П. Флорин, Г. Теплиц гэгшэд хабаадаа.

ЖЕНЕВА, майн 13 (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Энэ үглөөгүүр СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкода ФРГ-гэй ... дын хэрэгүүдэй министр ... Брентано ерэжэ хөөрэлдэбэ.

Хөөрэлдөөндэ СССР-эй Га... хэрэгүүдэй министрын ор... В. А. Зорин, СССР-һээ ФРГ-... даг посол А. А. Смирнов, С... МИД-эй таһагые даагша ... Ильичев, ФРГ-һээ США-да ... посол В. Греве, ФРГ-гэй М... зүүн оронуудай таһагай хүт... лэгшэ Г. Дуквиц гэгшэд хаб...

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БУХЭДЭЛХЭЙН СОВЕДЭЙ ОЙН БАЯРАЙ СЕСС...

СТОКГОЛЬМ, майн 13 (**ТАСС-эй тусхай корр.**). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ойн баярай сесси мүнөөдэр һүүлшынхеэ, зургаадахи үдэрөө хүдэлжэ байна. Комиссинуудай зохёоһон документнүүдые баталха юрэнхы заседани мүнөөдэр нээгдээ. Түрүүлэгшээр һууһан Англиин делегат Притт гэгшэ дэлхэйн бүхы заха хизаарнуудһаа—элдэб организацинуудһаа, ниитын болон политическэ элитэ ехэ ажал-ябуулагшадһаа, тус тус хүнүүдһээ сессиин адресаар 250 гаран амаршалганууд абтаа гэжэ соносхобо.

Үгэ хэлэлгэ үргэлжэлжэ, Алжирай сүлөөрэлгын национальна фронтын, Саудовска Аравиин, Франциин түлөөлэгшэд үгэнүүдые хэлэһэн байна. Хэдэн үдэрөөр Стокгольмда ерэһэн советскэ уран зохёолшо Михаил Шолохов ... дэ айлшаар уригдажа ерээд ... нихон аад, сэдьхэл хүдэлгэ... хэлэбэ.

ЗАҺАБАРИ.

Манай газетын майн 14-... мерой 3-дахи хуудаһанда то... доһон «Хүдөөдэ түрүүшын у... ситет нээгдэбэ» гэһэн ста... 2-дохи колонкын 2-дохи аб... иигэжэ уншахые гуйгдана: ... зохёолшодые, артистнууд... композиторнуудые Улан-... урижа, литература, искусство... лекци уншуулха, коммунис... ёһо заншал тухай асуудала... тагай интеллигенциие хабаа... гэжэ шиидхэгдээ».

Редактор Ц. Ц. ЦИБУ...

ХҮРШЭ ОБЛАСТЬНУУДАЙ ҺОНИНУУД

КОЛХОЗНИГУУДАЙ АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨҺЫЕ МҮНГЭН ТҮЛБЭРИДЭ ОРУУЛҺАНАЙ ҺҮҮЛЭЭР.

АГА. Могойтын районой «Коммунизм» колхоз энэ оной эхинһээ ажалай түлөөһые мүнгэн түлбэридэ оруулаа. Колхознигуудай ажалта үдэрэй орондо һара бүхэндэ хэһэн хүдэлмэриинь түлөөһэн мүнгөөр үгтэдэг болонхой.

Иимэ гуримда оруулагдахын урда тээ горьтойхон бэлэдхэл хэгдэһэн байна. Хамагай түрүүндэ хэгдэхэ хүдэлмэриин нормо зохёогдоһон, бүхы хүдэлмэридэ мүнгэн сэгнэлтэ тогтоогдоһон, үйлэдбэриин-финансова даабари бригада, фермэ бүхэндэ үгтэһэн байха юм. Захиргаанай управлениин хүдэлмэрилэгшэд һара бүхэндэ тогтомол салин хүлһэ абадаг болоо. Колхознигуудай хубиингаа хэрэгтэ абаха продуктын тогтомол сэн гаргагдаа. Хэн һайнаар хүдэлжэ, түсэбһөө гадуур ехэ юумэ хээб, тэдэнэрые урмашуулха хэмжээ хараалагдаһан байгаа.

Эдэ асуудал бүхы талаһаа тон наринаар харагдан, зүбшэн хэлсэгдэжэ, колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ баталагдаһан байна.

Колхознигуудай ажалай түлбэри түлэхын тулада 1958 оной эхеэр 227 мянган түхэриг мүнгэтэй жаса байгуулаа һэн. Колхоз энэ оной түрүүшын кварталда бэлэдхэлэй эмхи зургаануудһаа хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха хэлсээтэйгээр миллион шахуу түхэриг абаһан байха юм. Гадна гүрэндэ худалдаһан һү, мяханайнь түлөө Гүрэнэй банкада байдаг колхозой счёдто үшөө 528 мянган түхэриг оронхой. Тиигэжэ колхоз байгша оной түрүүшын хахад жэл соо колхознигуудтайгаа хүсэд тоосожо шадаха аргатай болоо. Саашадаа ажалай түлөөһые нооһо болон бусад продуктнуудһаа оруулагдаһан мүнгөөр түлэхэ байна.

1959 ондо колхоз 8 миллион 400 мянган түхэригэй олзо оруулха түсэбтэй. Тэрэнь нёдондонойхиһоо 2 миллион түхэригөөр ехэ болоно. Олзынгоо 30 процентые колхозойнгоо хубаагдадаггүй жасада оруулха, тиихэдэ 2 миллион 900 мянган түхэригынь колхознигуудай ажалай түлөөһэндэ зорюулагдаха юм.

Энэ жэлдэ колхознигуудта 3 дахин мүнгэн үгтөө: февральда—137 мянган түхэриг, мартада—146, апрельдэ—157 мянган түхэриг хубаагдаһан байна.

Ажалта үдэр тоолонгүйгөөр хүдэлдэг болоһонһоо хойшо 4 һарын үнгэрөөд байхада, тэрэнэй үрэ тобойсо харагдаба. Колхознигууд ажалдаа эдэбхитэйгээр ябадаг болоо. Юуб гэхэдэ, нормоёо үлүүлэн дүүргээ хадаа ехэ мүнгэ абахаб гэжэ мэдэнэ ха юм. Тиимэһээ хонишон хурьган бүхэнэй түлөө, һаалишан килограмм һүнэй түлөө тэмсэнэ.

Колхознигуудай бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлдэг болохотойнь хамта абадаг хүлһэниинь һураггүй ехэ болобо. Хэрбээ нёдондоной январь—марта һарануудта һаалишадай ажалта үдэртөө һара соо олоһон олзыень мүнгэн дээрэ оруулхада 400—500 түхэригһөө халяагүй байгаа. Тиихэдэ мүнөө һаалишадай олзо 600—700 түхэригтэ хүрөө.

Хонишон Бадмажап Цыремпилов туһалагшатайгаа хоюулан 654 толгой залуу хонидые харууһална. Мартада тэдэнэр 1389 түхэриг абаа. Тэрээнһээ гадна малай үбэлжэлгын дүнгөөр хэрбээ хонидоо хоролтодо оруулангүй, хүшэ шадал һайнтайгаар харууһалһан байгаа һаа, хонишон хонидойнгоо толгой бүриин хоёр түхэриг 25 мүнгэ абаха байна. Тэрэнь хамта дээрээ 1471 түхэриг болохо юм. Хэрбээ абтаһан нооһониинь хонидойнь толгой бүхэнэй 3 килограмм болоо һаа, нүхэр Цыремпилов туһалагшатайгаа хамта 14715 түхэриг мүнгэ абаха болоно. Мүнөө отарын хонид тобир тарган, гарзагүйгөөр харууһалагдажа байна.

(**«Забайкальский рабочий»** газетэһээ).

САБШАЛАНГАЙ БОЛОН БЭЛШЭЭРИИН ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА, ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ ТУХАЙ

Эрхүүгэй областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд сабшалангай болон бэлшээриин газар һайжаруулха, зүбөөр хэрэглэхэ талаар горьтой хүдэлмэри хэнэ.

Хамагай түрүүндэ намаг хатааха, сабшалангай, бэлшээриин газар дээрэ ургаһан һөөг бургааһа сэбэрлэхэ талаар оло мянган гектар газар хахалагдаһан байна. Болдог отолхо, сабшалан, бэлшээри дараһан элбэг бог, модо шулуу түүхэ, ургаса гэмтээдэг хорото буртаг үбһэ үгы хэхэ, уһанай нэгэ газарта тогтожо намагжаха ушарые болюулха, газар уһалха, хүрьһыень утэгжүүлхэ ажал хэгдэдэг байха юм.

Тэрэнэй эсэстэ зун, намарай үедэ бэлшээриин газарые зүбөөр хэрэглэһэнэй аша үрэнь эли бодо дээшэлээ. Жэшээнь, Оһойн аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 170 толгой үхэр бэлшээхэ тусхай газар һаалиингаа гүүртэдэ таһалжа үгэһэн байгаа. Бэлшээринь хээрын, мүн ой модотой газар байгаа. Гадна малаа таримал ногоогоор эдеэлүүлхын турлада намар тариһан хара таряа, овёс, олон жэлдэ ургадаг ургамалтай газар гүүртэдэ үгэлсэһэн байха юм. Колхозой малшад хабарһаа намар хүрэтэр тэрэ газараа хэһэг хэһэг болгон хубаагаад, малаа ээлжэлүүлэн ногоон конвеерэй гуримаар адуулһан, эдеэлүүлһэн, һүниндөө бэлшээһэнэй ашаар колхоз һү ехээр абаһан — үнеэн бүриһөө 2754 килограмм һааһан байха юм.

Областиин олохон колхоз, совхоз 1958 ондо малые лагерьта байлгажа, ашаг шэмэ оруулха, хүшэ абхуулха арга хэрэглэһэн байна.

(**«Восточно-Сибирская правда»** газетэһээ).

ДОЛООН ЖЭЛЫЕ—НЭГЭ ЖЭЛДЭ

Холын хойто зүгэй хабар—долоон жэлэй түрүүшын хабар. Тэндэхи хүн зон һэргэг тэнюун, хүхюу солбон, арюун агаараар амисхалан, шэнэ хүсэ ороно, шэнэ бодол түрэнэ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ангуушан, ЯАССР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалистическэ Ажалай Герой Николай Саввич Колесов долоон жэлэй даалгабари энэ жэлдэ дүүргэхэ гэһэн уялга абаа. Тэрэнэй бариһан олзоборилго дээрэһээ харахада, алдарта ангуушан үгэдөө хүрэжэ шадахань гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй.

Николай Саввич байгша оной I кварталда 18500 түхэригтэ ангай арһа гүрэндэ тушааһан байна. Хэрбээ ангуушанай жэлэй түсэб 7 мянган түхэриг байхадань тэрэниие хэдэн дахин үлүүбшэлбэ. Урдань үшөө гурбан квартал үлөө. Тэрэ хугасаада Николай Саввич Герой нэрэеэ алдаршуулхал байха.

(**«Социалистическая Якутия»** газетэһээ).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26, Телефоны редакции: редактора —46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32, Для междугородных переговоров—16.

Н01039. Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. №...